

I. N. J.

COGITATIONES PHILOLOGICÆ,

DE
U S U
ACCENTUUM
E BRAICORUM;

QUARUM
PARTEM I: M;

Cum Consensu Amplissimæ Facultatis Phi-
losophicæ in illustri Academia Upsaliensi,
Publico bonorum examini mode-
ste submittunt,

AUCTOR,
JOHANNES IHRE,

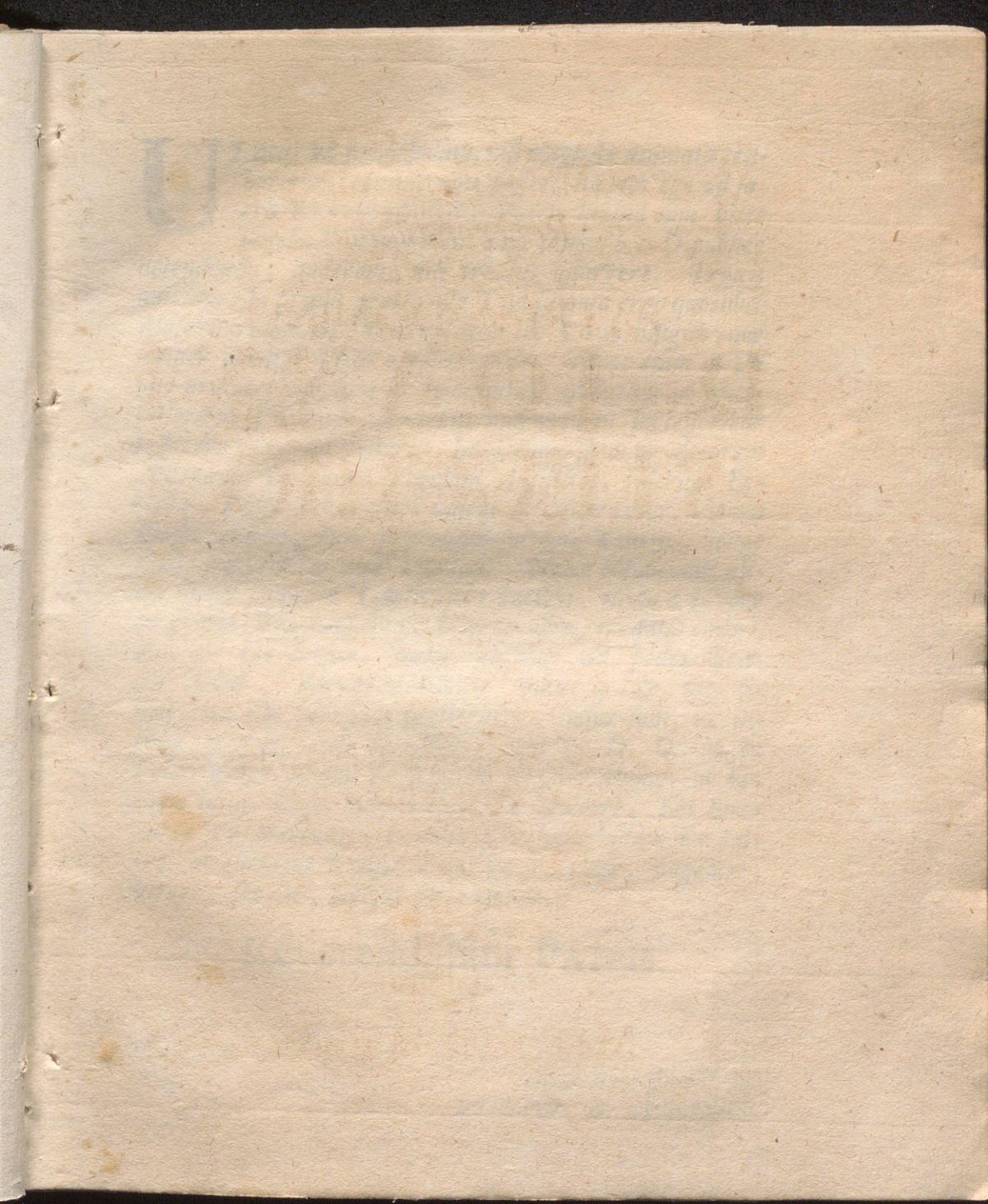
Vice BIBLIOTH. Acad. Upsal. & Reg. S. L.
& S. SECRETARIUS,

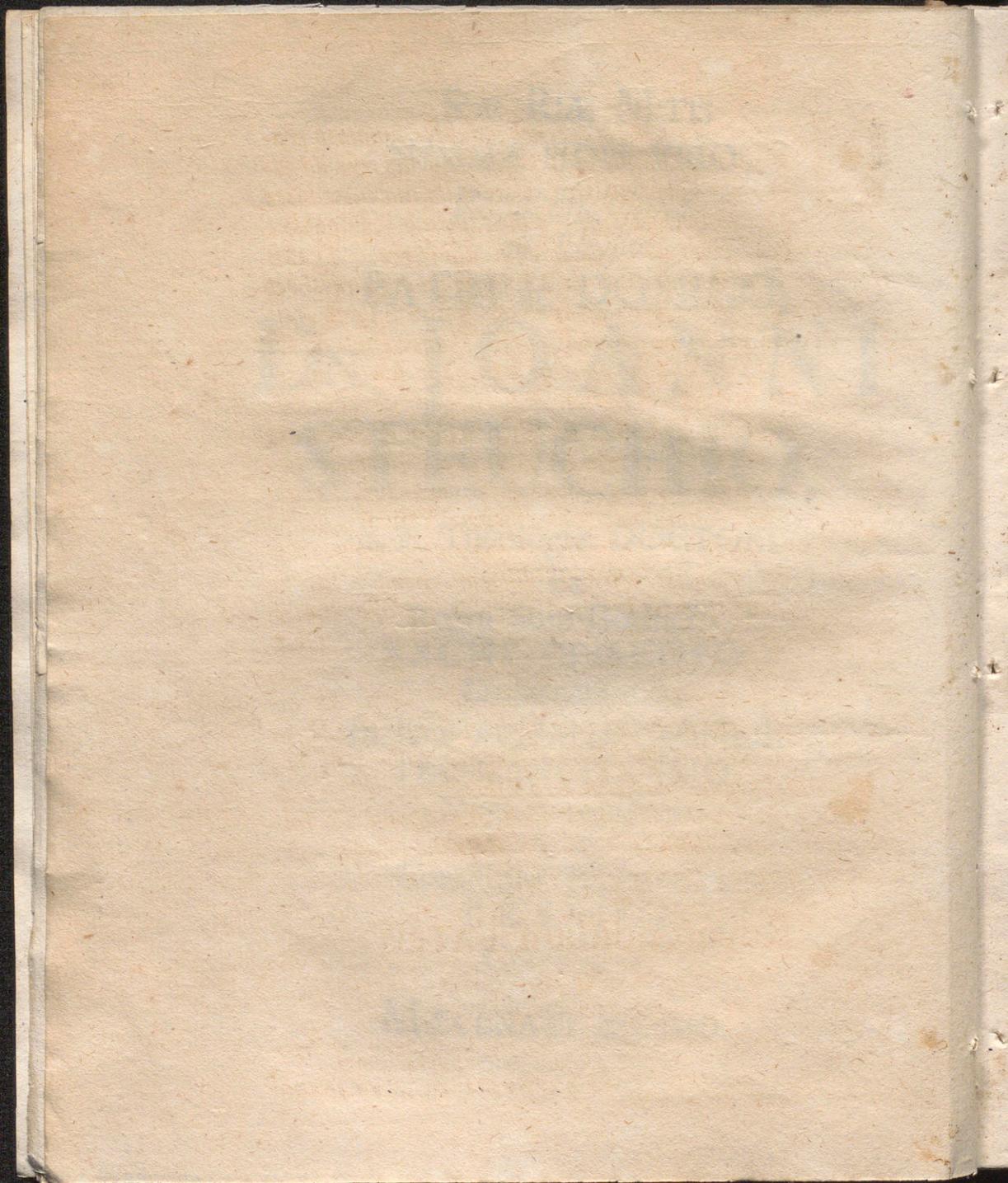
et
RESPONDENS,
BOTHVIDUS N. ASCHANIUS,
O - GOTHUS.
In Audit. Gustav. Majori, d. VI Decemb.
AN. MDCCXXXV.
Horis ante meridiem solitis.

UPSALIÆ,
LITERIS HÖJERIANIS.

S:Æ R:Æ M:TIS
SUMMÆ FIDEI VIRO,
Reverendissimo
in Christo
PATRI ac DOMINO,
DN. JOANNI
STEUCHIO,
S. S. Theologiæ DOCTORI
Regni Suio-Gothici
ARCHI - EPISCOPO
Eminentissimo,
Inclutæ Academiæ Upsaliensis
PRO-CANCELLARIO
Magnificentissimo,
ut &
Consistorii Ecclesiastici
PRÆSIDI
Gravissimo
MÆCENATI SUMMO.

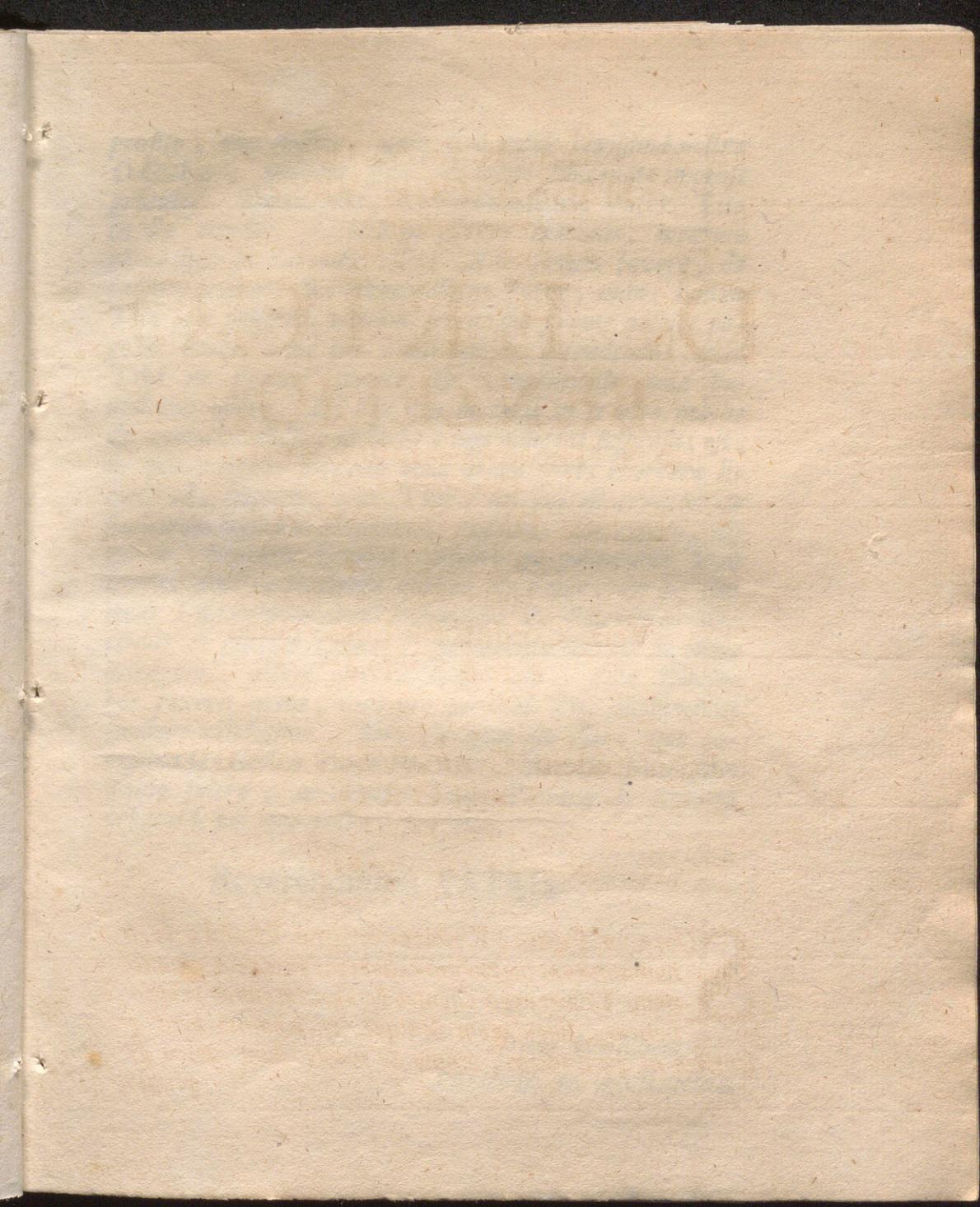
UT acus ad suum polum, nisi magnete animata tra-
heretur, conniti non posset; ita nec ego ad sa-
cra Reverendissimi Patris limina cum bisce
pagellis, licet non meis, a me tamen b.c. D. publice
defendendis, auderem, nisi tractus assurgere. Traxit
autem me in primis gratia illa Tua summa erga quoslibet
Musarum alumnos; traxit favor ille Tuus insignis, quo
semper clientes Tuos amplecti soles. Tanta enim in Te
uno prælucet sapientia ac humanitas, quantam in ante-
cessoribus Tuis vix adorarunt majores, in successoribus
suspicere optabunt posteri. In Te uno spem & decorem
Athenæum nostrum, regulam Antistites, fulcrum Ec-
clesia, Patronum clientes vident & venerantur. Verum
Iliada ordior, dum præconium attento Tuum, longe
istud supra vires meas evectum. Nemo infimorum ali-
am quam serenam Tuam vidit faciem, nemo a favore
ac gratia Tua excluditur: lucet omnibus, irradiat omnes.
Hac & ego fatus, hasce pagellas ad pedes Gra-
tiae Tuæ, Reverendissime Pater, & me si-
mul cum illis cernuum prosternere, ausus sum, ex in-
timis vovens cordis recessibus, velit Te D. O. M. in
Pyllos usque salvum & sospitem servare annos, ut Ec-
clesia totius Regni Svio-Gothici Te Doctore, Res Lite-
raria Te Mecenate, Familia Tua Amplissima Te ful-
cro, ac clientela denique Tua Te Patrono, augeatur,
vireat, floreat, lætetur & exultet.

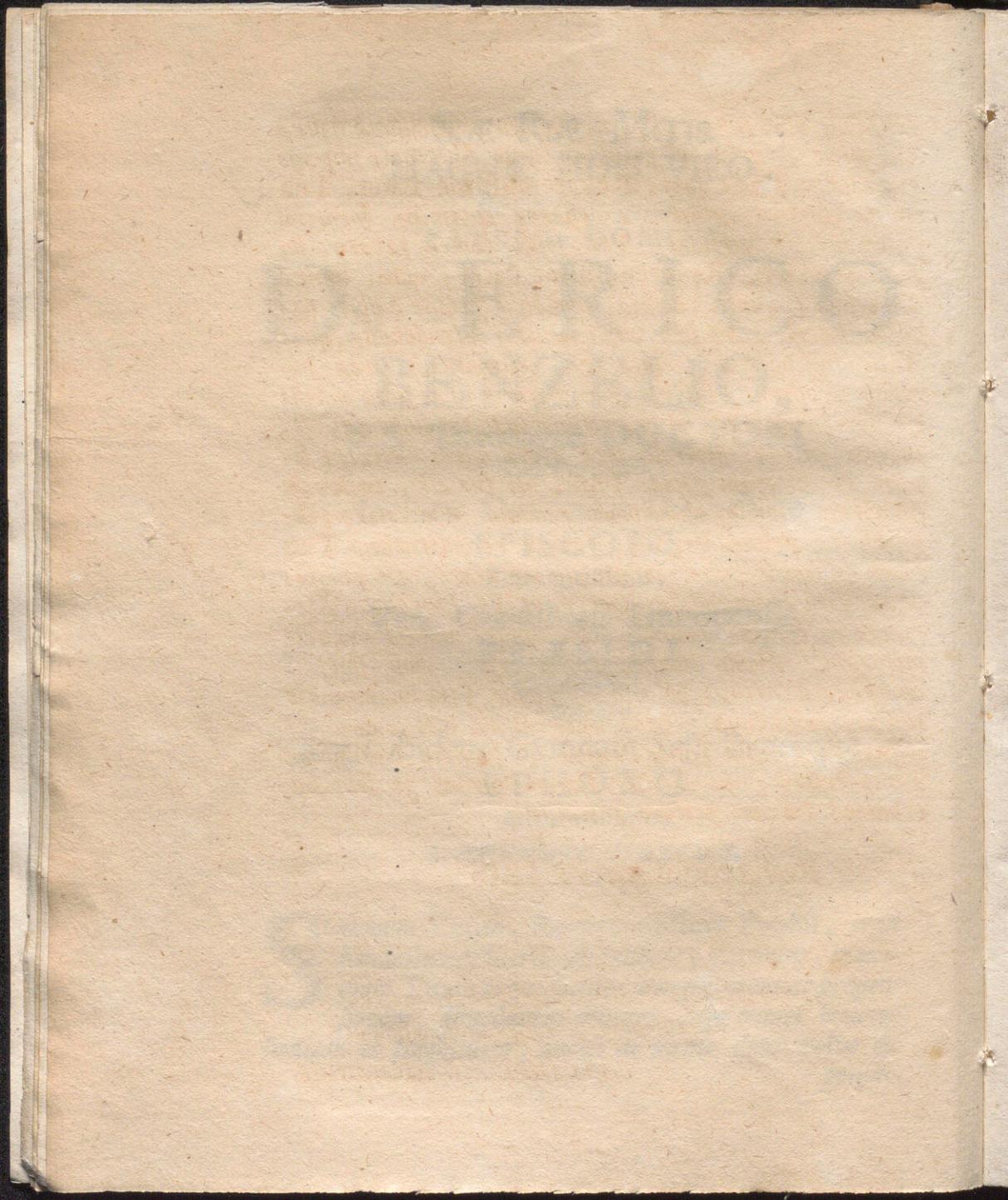
Reverendissimi PATRIS

cliens devotissimus.
BOTHVID. N. ASCHANIUS.

SÆ RÆ M:TIS.
MAGNÆ FIDEI VIRO,
Reverendissimo
PATRI AC DOMINO,
DN. ERICO
BENZELIO,
S. S. Theologiæ DOCTORI
Celeberrimo,
Inclutæ Dioceſeos O-Gothicæ
EPISCOPO
Eminentissimo,
Ven. Consistorii Lincopensis
PRÆSIDI
Gravissimo,
Nec non
Regii ibidem Gymnafii Scholarumque
EPHORO
Adcuratissimo,
MÆGENATI MAXIMO.

Summum Tuum, Reverendissime Præſul, erga
humaniorum literarum cultores, favorem, maxi-
mam Tuam erga clientes benignitatem ac propen-
ſionem, singularem denique erga omnes benevo-
lentiam ac facilitatem, animo ac mente dum volvo &
penſito,

penſio , non possum , quin toto corde cariſſimæ noſtre
O-Gothiæ , mihi que ſimul de tanto Mæcenate impeneſe
gratuler. Tanta ſunt , Reverendissime Pater , Tua
in me merita , ut debitis ea efferre encomiis , mearum
plane non fit virium. Pro ſolito tamen favore , da
facilem precor , Reverendissime Pater , mihi , limina
Tua jam pulsanti , veniam , ſerenaque fronte adſpice pa-
gellas basce , a me pro virili jamjam defendendas , quas
Tibi in ſignum pietatis & venerationis meæ bu-
millimus offero. Eſt hec ipſa materia in ſe adeo nobilis
& commendabilis ; ut hedera non indigeat ſuſpensa ; eſt ,
in qua exigua juvéniliſ meæ ætatiſ vires exercere li-
cuit ; eſt , inquam , qua Tibi , uti fas eſt , rationem
ſtudiorum meorum aliquomodo reddam. De cetero , di-
gnoris , Summe Præſul , favore ac patrocinio Tuuo
exoptatissimo in posterum quoque me beare , & ſic ſpēs
meas Tibi commendatas habere , ut Te Patrono ac Mæ-
cenate eo felicius cedant , optataque metam eo citius
attingant. Meum interea ſemper erit , dum ſpiritū
hos rexerit artus , vota pro perenni Tua incolumitate
fundere calidiffima. Sero illuſcet illa dies , qua ca-
riſſima O- Gothia Tanto Præſule , Familia Nobiliffima
Tanto fulcro , ac clientes Tanto Patrono ſe ſentiant
orbatos ! Ita toto pectore precatur

Reverendissimi PATRIS

servus humillimus

BOTHVID. N. ASCHANIUS.

Maxime Rever. atque Amplissimo VIRO,
Mag. ANDREÆ OL.
RHYZELIO,

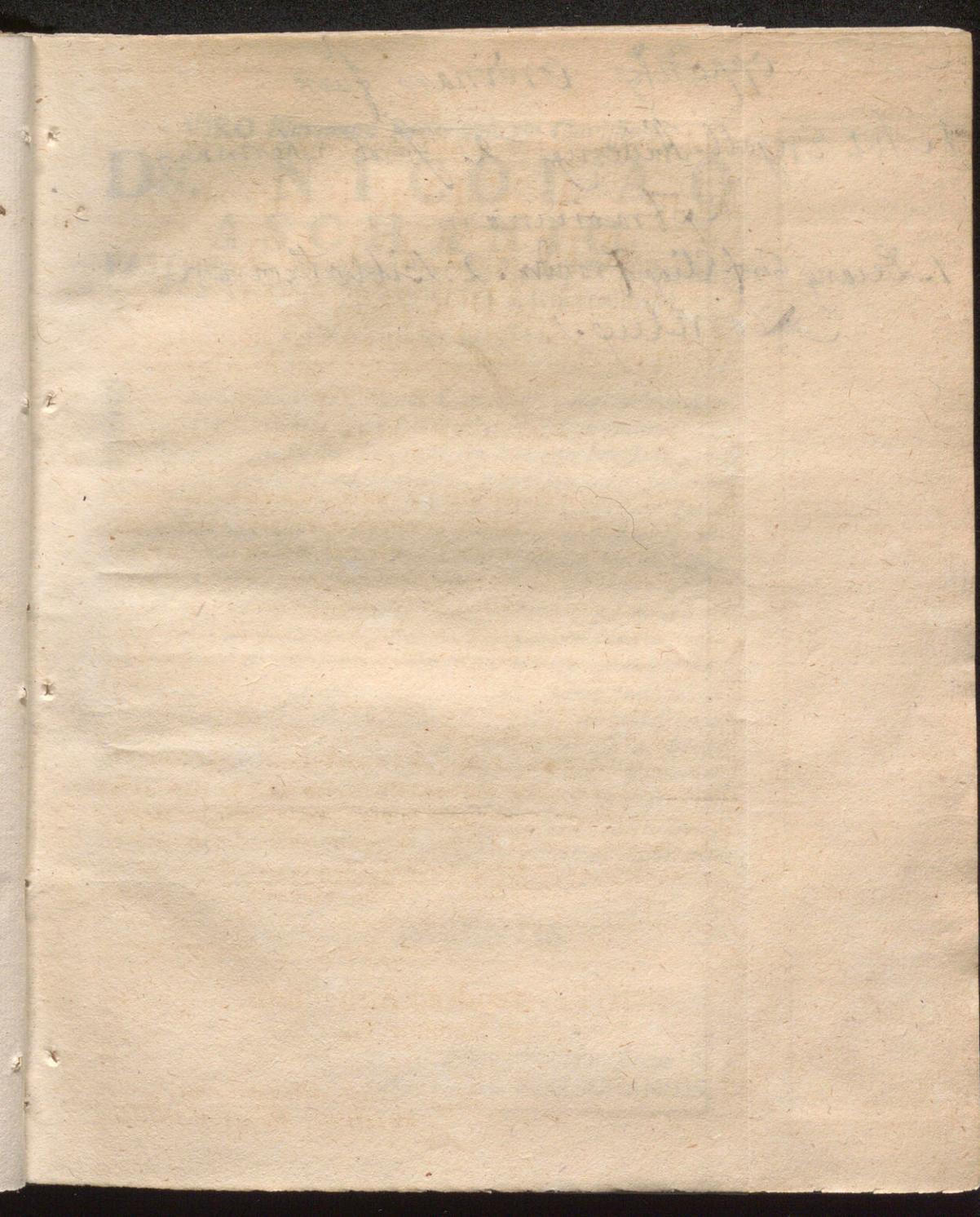
S. S. Theologiæ DOCTORI Celeberrimo,
ARCHI-PRÆPOSITO Diœc. Linc., & Consistorii ADSES-
SORI Primario gravissimo, nec non R. S. L. & S.
MEMBRO dignissimo,

PATRONO MAGNO.

Singularis ille favor Tuus, quo sinceros sacrorum literarum cultores, meque præcipue nullo non tempore benignè prosequutus fuisti, diu me dubium, ad limina Tua, Patrone Magne, anhelantem, tandem erexere, ut solito fretus favore hisce pagellis Amplissimum Tuum præfigere nomen, haud veritus fuerim. Concedas, humillime rogo, ut Tuum subeant conspectum, & humillimæ meæ erga Te, Patrone Magne, mentis ac devote venerationis documentum ac signum sint. Veniam mihi pollicentur insignes Tuæ & longe supra mea elogia evedæ virtutes, quæ in Te fundim, sedem suam eligere, ibique amice confirmit. Conserva o! DEUS Archi-Præpositum nostrum Celeberrimum, ac vires ejus corroborata, protege Eum clypeo salutis, ut in Ecclesiæ maximum emolumentum diu salvus ac sospes nobis maneat superstes, ut vivificans verbi Evangelici semen longe lateque spar gere, suisque indefessis curis ac vigiliis purum & incorruptum praestare queat. Vive, Patrone Magne, diu felix & fau stus, & duc sine nube dies quam plurimos! sic ex animo optat

Max. Reverendi ac Amplissimi
Nominis Tui

cultor observantissimus,
BOTHVID. N. ASCHANILIS.

oppoⁿte Ordinam fure
1. Mr. Engelb. Hallenig. 2. Jacob Ckernan
extraordinam
1. Deany Prof Elias Fronde. 2. Bibliothecarien
Xomelius.

VIRO Plurimum Reverendo & Clarissimo
DN. NICOLA O
A S C H A N I O,
PASTORI in Ortomia meritissimo, & districtus
Bankekindensis PRÆPOSITO Adcuratissimo,
PARENTI longe carissimo.

Lares domesticos, Pater Carissime, cogitatione dum
inviso, dubius certe haereo, eloquar ne an sileam? Tot
tantaque in me Tua existere Paterna beneficia, ut
si ea demereret vel conarer, vana me certe fallerem
sse. Quid tamen sit, Carissime Pater, affectum Tuum
ab incunabulis usque vere paternum veneror ac suspicio, an-
xiam tutelam ac indefessam Tuam semper de me tot molestiis
conjunctionem curam, ea, qua par est, animi devotione prose-
quor & deprædico, benevolam Tuam manum, ad quavis in
meum cedentia commodum, liberales erogantem sumus, cer-
nuus exoscular & deveneror. Ego vero pro tot tantisque im-
mortalibus beneficiis, quid referam? En! munus tantum est
chartaceum, quod Tibi, Carissime Pater, in certissimum
gratissimi ac devotissimi animi pignus consecratum cupio, quod-
que ut in meliorem interpreteris partem enixe oro. Conservet
TE D. O. M. per annos adhuc bene multos, & in ætate jam
ad senium vergente viribus TE & proflora beat valetudine,
quo de Patre indulgentissimo ac solamine certissimo mihi diu
in sinu gratulari liceat!

Carissimi PARENTIS

Filius obsequentiissimus
BOTHVID. N. ASCHANIUS.

Cogitaveram equidem ea, quæ ad
προσεωριαν Doctrinæ accentuariæ Ebræ-
orum pertinent hac parte absolvere
posse. Verum quum præter opinionem ea
prolixiora videam, quam ut unica diserta-
tione comprehendi queant, & simul non
tam mei desiderii, quam facultatum D:ni
Respondentis ratio habenda fuerit, carceri-
bus vixdum relictis cursum sistere, & quæ
restant, in aliud tempus differre cogor. Tu
interea B. L. hæc qualiacunque, quæ ad-
huc imperfecta, suisque truncâ vides numericæ
æqui bonique consule, & innoxiis meis
conatibus favendo, ad reliqua persequenda
me alacriorem redde,

Ad Iuniorum opus.

Bret. Lanif. Dne Magister. dicitur. Fac. Et hinc
exterrime. batrone magne -

Mirans fortassis. Bret. dne Magist. me eo prout
cessisse audacia, ut hunc locum in tam celebri
eruditior coronam occupare auctor fuerim; cum
in probo mthi sibi conficiat sit nihil cui,
te suppelleas; Est quicquidem Bret. dne Magist. ingenium
fatu necissimum habeo, ignoras vero, quod si. Bro.
dne Magist. non n. meo, sed aliorum, quibus morem o
gener, semper religioni dapi, prout ac consilio
factum est, ut hoc modo in aliquomodo non em
protectum meonim ab audierem; Ego vero
Bret. dne Magist. ait iam trepidante, in
quaque nimis optima titubante, ex toto pecto,
re precor, digneris, qui quis a me nuda pro
latum fuit, et qui bonis; consilere, &
benicitatem ingenioi mei benigne ex
cuseas.

Atque offissime atq; Celeberrime dicitur

Gratiam illam summande benignitatem, qua bono,
nifica Tua presentia, Ampl. d. Brif. hac hora me
condecorare dignem, summo, quo par est, ai veneracione
erni exequitor & sufficio, nil protinus in rotulij han-
tensi, quam, si facultas in promptu' efficit, desidera-
tioni Tua A. D. B. ex sententia Satyrae proposito. Ver-
num desund' mthi vices, deest facultas ingenii factor,
certo tamen certius confido, Et A. D. B. & condatore
quosq; oes innatio suui conatu' remiam datu'z;
hanc n. spartam ideo tantummodo in me suscepit
ut hoc in studior' genere exiguae ingeniali mei vi-
res percolataresq; ansa mthi probaretur: idcirco Te,
A. D. B. humillime rogatum volo, dignem, presum-
ma, qua valez, erga oes ~~facilitate~~ & humantate,
leuia mea responsa in meliorem interpretari partem,
& que a me non satij digna proleta faciens faci-
li subjecere censara, Sic
Semper honor, nomenq; suum, laudez manebunt.

S. T.

Poelixion aīo, q̄ verbi mihi in finū gratiālōr,
me quoq; te natūrā fuisse aduersariū, & ut spes
tu, non infensissimū, d. p̄t̄q; hūmanissimū;
quo circa augērān tīcād, Da quoq. (S.T.) nūdā u
in contā mea rēponsa benigno exceptūm aīo,
dext̄q; explicatiūm: Quo fīsū iūtenorib; verbis
ueniam mihi exp̄scere, supersedeo, conf̄s̄e me
ad arḡmentū tuūm &c.

S.T.

Maximas tibi ago grāas. C.D.O. quod hanc in
te denūrān p̄affū fūcē spartam opositonām,
jam enūditāj tūcāj in mediūm ^{jan} ad fere ^{ndi} argumentāj
^{ut} mādān hājū illustratōnēm ^{ādo} cūcēn aliquām rōnūcē, quiq; mār
fit virūm, fūjūrāf ei p̄erf̄ exīgū, que rōptē
quā a nēe jam responsi loco p̄rolata fūenīd, dex
te ut iūryretē, ē qđ orō & obtestor.

S. T.

Multij & prolixie verbis Tc (S.T.) ^{iam} compellere
fas fecit, venis fr̄ip̄ & humanitate & depta-
nitate, quo, vale, tripla verborum ampullig superse-
deo, tantum inixe orans, velij dicta a me
ni meliorem interpretari pastorem. Et si
pros bene a me prolatā fūcint. id Deo,
si in no male, iū [&] fragilitati tua, ingenio &
mei sterilitati tribue.

Deficitur Elias LXX. et iugis affecto, qui
Tiberiensis auctore faciunt punitus & accutus.

P. Wasmuth. vind. ps. l. c. III. Quocunq; sam textus hebrei
sensu, perfectu, infallibili & perspicuum reddit, illud dicit
nam originem habeat, neceps est. At punita & accutus. Ergo
hoc sufficit huius cautio, qd adhuc novatores punctationis, di-
cunt: vocales quidem quoque sonum & ualorem litterarum codicis fuisse
venient litteris o ping adiecta, qd a Tiberiensibz, & sibi tempora
sine longe orali traditione ad eos reculata. Impossibile n-
fuit tot scilicet fastam lectam, conseruari potuisse punctationem
qd nec ipse Capellus inficiat: Quantocunq; inquit, adhibita fu-
ent diligentia, tanto tamen lapsu, ut memoria indubita-
to conservato dicere, monstrum est. sed ut prodigia portentosissi-
mum. Erini & Waltonius: impossibile est, inquit, illis milie
annis, qd in Gram & Majorethar laboris invesse, tot
veras lectiones illa horum memoria conservari infallibiliter
potuisse. Cicut ambo sibi qd in memory cibi aliter loquuntur.

2. Carpz. C. S. ps. 248. argumentus, a definitione scripturae vbi
promisum hominibus, in illiteratis facta: dicitur n. oibz Joh. V.
Sicutamini scriptam agrovire nos regnos dei. iam, quod non
diuersi sentarent, nec recte legere ad intelligere possent cum
qd sentire qd preceptum erat.

3. Mattho. V. 14. sic uero in ^{et} quod regnum nuncum pen-
turum promisit Christus.

40

4. a testimonio Masoni, vid. Waffmuth vind. p. 1. c. II. quod in
scriptam circu puncta & accentus versatam fuisse multo probat ar-
gumentum: ab re igit fore diceret: Tiberiensis puncta ^{accents} et minus rite
cum tamen de illis utriusq; annotantur. vid. Carpz. Crit. S. ps. 252. s.

5. a Judaico antiquitatis testimonio tum positivo, in iudicacione
Biblia in minerali receptione & aprobacione, tum primitivo in unius
fagi de novitate eorum silentio.

6. Ex eo, qd puncta & accentus sunt lingua Hebreo Gentilium;
litera n. Ita tangit corpora, vocabula v. tangit anima.

Capellus ipse fatet. Tenebrae, inquit, revera offundunt, amotus
accentuum notitia. Hanc scire posset, ubi distinctione faveenda sit.
At valde patet accentus indicare sensum.

Et si Bibbia absq; punctis vocal. & acc. fuisse, quao, quofo,
Lydius est laicus, ac quem fiducia religiosus mystica examina-
re potest, si hieroglyphica scriptura magis ambigua & in star-
tabula Lesbia, & nasi cerei uniuscujusq; opinioni se accom-
modaret?

7. Et si verius Tiberiensis auctore fuisse, anno lxx
Judeo eradicendum, exactam habuisse notitiam de accen-
tibus, quip; primarii eorum fuerint usq; eorum consecutiones &c.
Eorum vero ignorantiam ipsimel fatent. Catouimus.

Nisi culpa antiqua isthac nostra scientia penitus in frequentis
simi ~~perigrinacionib~~ & exiliis. Et alibi optat aduentum fact:
& ut eos erident ad suendam sancta literas, punctos & accentum
Jehovah miscat. Amisimus accentum pleniorum noti-
tiam, aliquin accentus cum vocalibus rem rem leitulenter
detergent. & magna contentatio moly orta est ex ignorantia
accentum. Lightfoot egregie refellit hoc contentum,
in chorographia matris pinnifolia.

Hinc factum est, ut & ipsi Iudei & alias ignorantiam suam in hoc
principiū arguente proferten, negotium praeceptionis accentuum
toris admiradne excipiunt. Wolfs R. It. A. II. p. 494. s.

עמי' עשו

CAPUT PRIMUM

PROOEMIALE.

§. I.

Varios accentuum usus in genere enumerat.

I meum in tenui laborem esse, Mi-
Lector, judicas, indignari noli,
nam non nisi tenuem quoque,
vel potius nullam facti gloriam a
Te paciscor. Apices scilicet sunt,
accentuumq; minuta farrago, quos
Tuo examini subdere in animum
induxi, quosque si Tua indignos
consideratione duxeris, æquior esse volo, quam ut illud
impense mirer. Sed tamen, ut candide agam, vide-
rint ii, qui Sacras Literas debito cultu prosequi vo-
lunt, inque iis se vitam eternam habere credunt, quo jure
hanc earundem particulam, tam necessariam, quæque
tot locis dubiis obscurisque divinam præfert facem,
tam oscitanter negligere vel potius contemnere possint.
Ut autem de nostro scopo B. Lectori certius statim
constet, scire refert, quadruplicem accentuum usum
tradere Philologos, quorum *Primus TONICUS* vel *GRAM-*
MATICUS dici solet, inque eo consistit, quod accentuum
beneficio scire possimus, ubi tonus vocis suam ha-
beat sedem, & qua ratione vocabula rite pronuncianda
sint. Sed hic usus, et si penitus non sit contemnendus,

A

ibi præ-

ibi præsertim , ubi Regulæ Grammaticæ a priori deficiunt ; pro primario tamen , atque ab accentuum auctore præcipue intento , haberi nequit , ceu præter eorum copiam , diversam figuram , & multis in vocabulis Makkephatis , suo tamen tono non destitutis , absentiam , ii in primis accentus ad oculum demonstrant , qui suas fixas habent sedes a) , atque cum vocabuli pronunciatiōne nihil plane commercii , aut , quod primo dicere debueram , qui in una voce gemini ponuntur b). Alter accentuum usus MUSICUS c) , vocari solet , qui , ut

*arg. 1. Hallēm
use mīsing nā
fūl*

§. XIX proximi capitinis ulterius dicetur , qua ratione textus sacer olim cani debuerit , commonstrare creditur. Verum enimvero hic usus nobis tanti non est , quum oracula V. T. a nobis non cantillentur , & ars hæc veterum Musica pro deperdita merito haberri queat. Majoris vero momenti Tertius est , quem RHETORICUM , sive ORATORIUM , appellamus , qui certo accentuum positu , ut plurimum irregulari , verborum emphases indicat , & loquentium affectus vivis quasi coloribus de pingit d). Hinc est , quod in Scriptura S. observare licet ,

a) Ad hanc classem pertinent accentus , tum Postpositivi , Sægolta videlicet , Sarka , Paschta &c. , tum in primis Præpositivi Telischa Gedolah , & Tiphka anterior in metricis , (Jetivum nonnulli addunt) qui ultimi semper ab initio yocis , absque respectu ad tonum vocis ponuntur.

b) Si accentuum officium tantummodo tonicum fuisset , non video , cur duplices in una eademque voce poni potuerint , ut Gen. V. 29. & alibi sæpius fit , præsertim , quum ibi , utpote in voce monosyllabica etiam sine accentu tonus satis in aprico fuisset

c) Habent quidem Judæi certam quandam tabulam , a primo accentu ibi obvio , SARKA dictam , secundum quam legem canere addiscunt , sed diversa eorum canendi ratio satis de hujus novitate testatur.

d) Ita R. CALONYMUS in libello de accentibus , Grammaticæ ABRAHAMI BALMESII subiuncto scite monet : *הנָה רַמְסָה הַרְחִיִּים לְהַבֵּן* נקחיהם לקוראים באללו הם קברנים פניהם קבועים וזה כי תכונה בלשון לכבבים מה שיש בנפש הכרבר לנפש השומע וואות הבונה לא מגמר בשלמותה כי אם קבועים

Exempli loco sit vox נָבָת Exod. 24. 14 33. 33.
~~Si~~ ~~statis.~~ 1 Reg. 14. 17.

id probato exinde quod diverse canuntur texti
sacer à Judaeis Hispanis, Germanis, Polonis,

qua temp in rite monosyllabica pronuntur.

" ob emphasis stat n. loco duplice et utimque —
voce punctata sibi approximat.

Emphasis hec ob liquorem matrem latere, ex eo
patet; regulariter ^{re}ha voce, cum secundum reg: ^{ab}in ditione
accentuum maior ~~duat~~ vocum accentu major
pro semo solat subdiss. minorem. licet per feminam
conjugata esse debescant, et ^h distinguantur, cum
dictio pellit: duabz tm estat soubz.

* uerterez in eo q̄ sp̄t̄nt, ut mandatum de effectu
iudicem uerbi exprimitur: addita?

EBRAICORUM.

ceat, quod cum rem quandam celeriter, & cum impe-
tu factam esse indicare voluerit, **בָּעֵל הַטְּעִמִּים**, voces plu-
res per Makkeph conjungat, vel dominorum loco mi-
nistros ponat e), contra vero, qvum de rebus graviori-
bus sermo est, singulis vocibus distinctivos, velut to-
tidem asteriscos, addat, vel Psiko inter eas inserto, o-
rationi moram atque majestatem conciliet f).

A 2

*Quartus 2 arg. frontis
de exposito apud
MENEU Silentio.*

צְפַנִּים וְכַשְׁאִין הַמְּרֻבָּר בְּפִנִּי חַשְׂמֹעַ וַיְהִי הַמְּבָנָן בְּלִבְנָה בְּכֶסֶף הַנָּחָת הַתְּعִמִּים
הַמְּמוּשִׁים בְּכֶחֶב עַזְוֹרָה הַמְּבָנָן כִּי כֵם מְרוּסָמָקָם תְּחִילָה בְּדָבָר וְהַמְּשִׁבָּחוֹ וְהַפְּקִיחָתוֹ
i. e. accentus sunt Lectoribus necessarii ad intel-
ligentiam Scripturarum (qua faciunt) ac si (Scripturae) loquientur de fa-
cie ad faciem. Scopus enim linguae est, immittere id, quod in animo
loquentis est, in animum auditoris; haec autem intentio non potest perse-
ste compleri, nisi coram vel ore ad os. Qvum vero loquens non est in
conspicu Auditoris, eique intentionem suam notam facit, tum accentus,
qui positi sunt in Scriptura, juvant, ut tanto melius mens loquentis per-
cipi queat: docent enim ubi sermo sit incipiendus, continuandus, inci-
pendendus & alia hic necessaria.

e) Exempli loco sit v. 3. primi Capitis Geneseos, ubi qvum Deus
lucem ex tenebris, suo **וַיְהִי אָורָה**, prodire jusslerat, statim additur, li-
neaque connectente indicatur vix prius haec verba elocutum fuisse rerum
omnium opificem, quam ~~efficiens inservientem fuisse~~, Verba haec Majestate
plena esse, DIONYSIUS LONGINUS ~~scripsi~~ ^{in Ps. Sect. 7.} quamvis revelatae Reli-
gionis hostis fuerit, fateri coactus est: qui tamen ea in versione Graeca, (Aqui-
la, ut videtur) legere tantum potuit, quid itaque si ipsum textum Ori-
ginalem, cuius h. in l. veneres aliis linguis inimitabiles venusti designat
JO. PEARSONIUS in Expos. Symb. Ap. p. m. 104. adire potuisset. Sic dum
Ef. XXXVIII. 14. **שְׁקָה־לִי עֲרָבִנִי** opprimit me (sc. reatus) sponde pro me,
accentu conjunguntur, periculi magnitudo una cum orantis affectu gra-
phice ob oculos ponuntur.

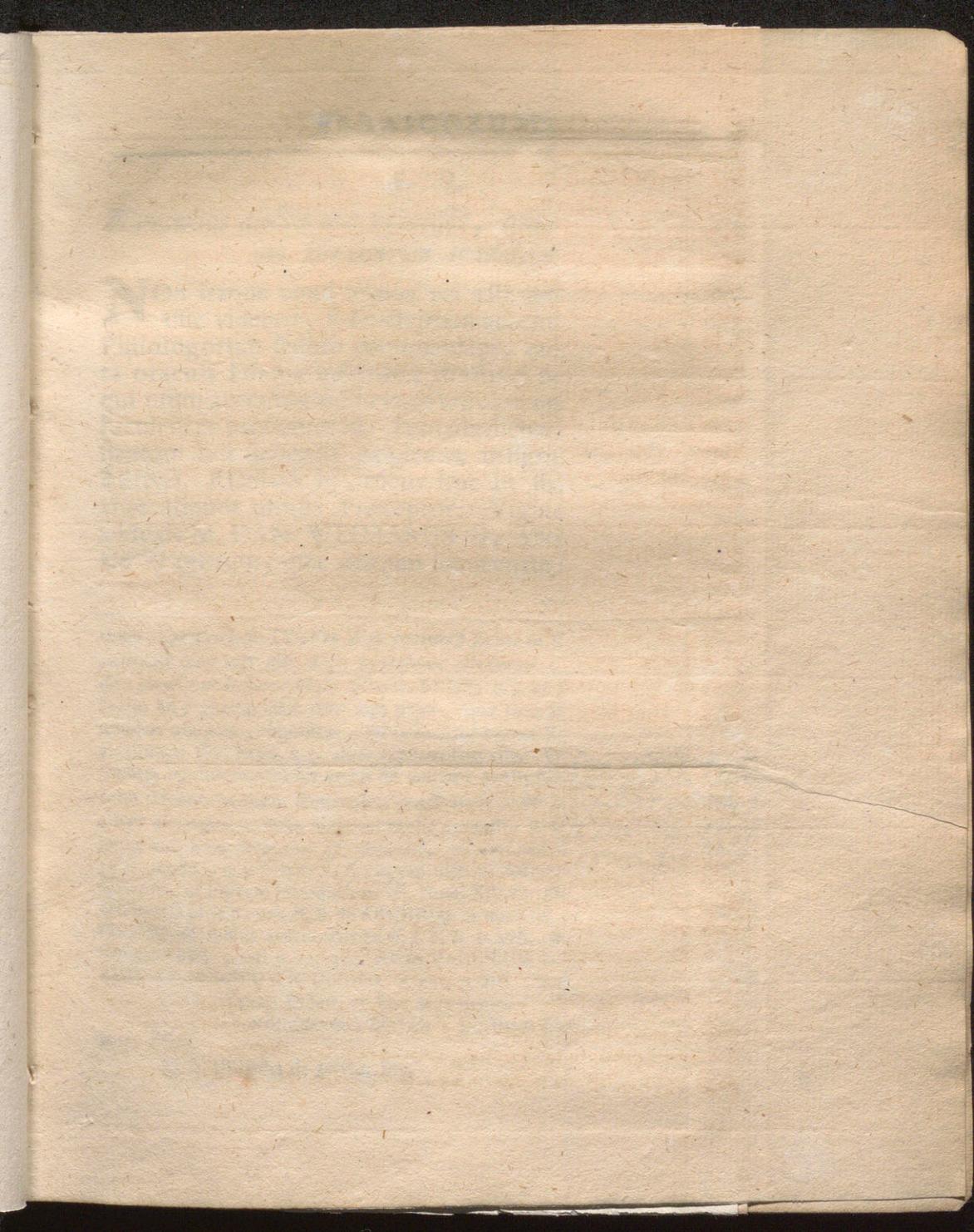
f) In primis in hanc rem notabilis est locus Jos. XXII. 22, quem pe-
culiari dissertatione illustravit M. NIC. KÖPPEN, Prof. Gryphiswald. in qua
ex tria nominum Divinorum, distinctionis nota ab invicem separatorum,
enumeratione, pro Personarum trinitate haud vanum desumit argumentum
et similem accentuationem in **τρισαγίῳ** Elaiano c. VI. v. 3. it. Exodi XXXIV.
& ibi in notas J. H. MICHAELIS, in var. Lect. Quibus addi potest Ps.

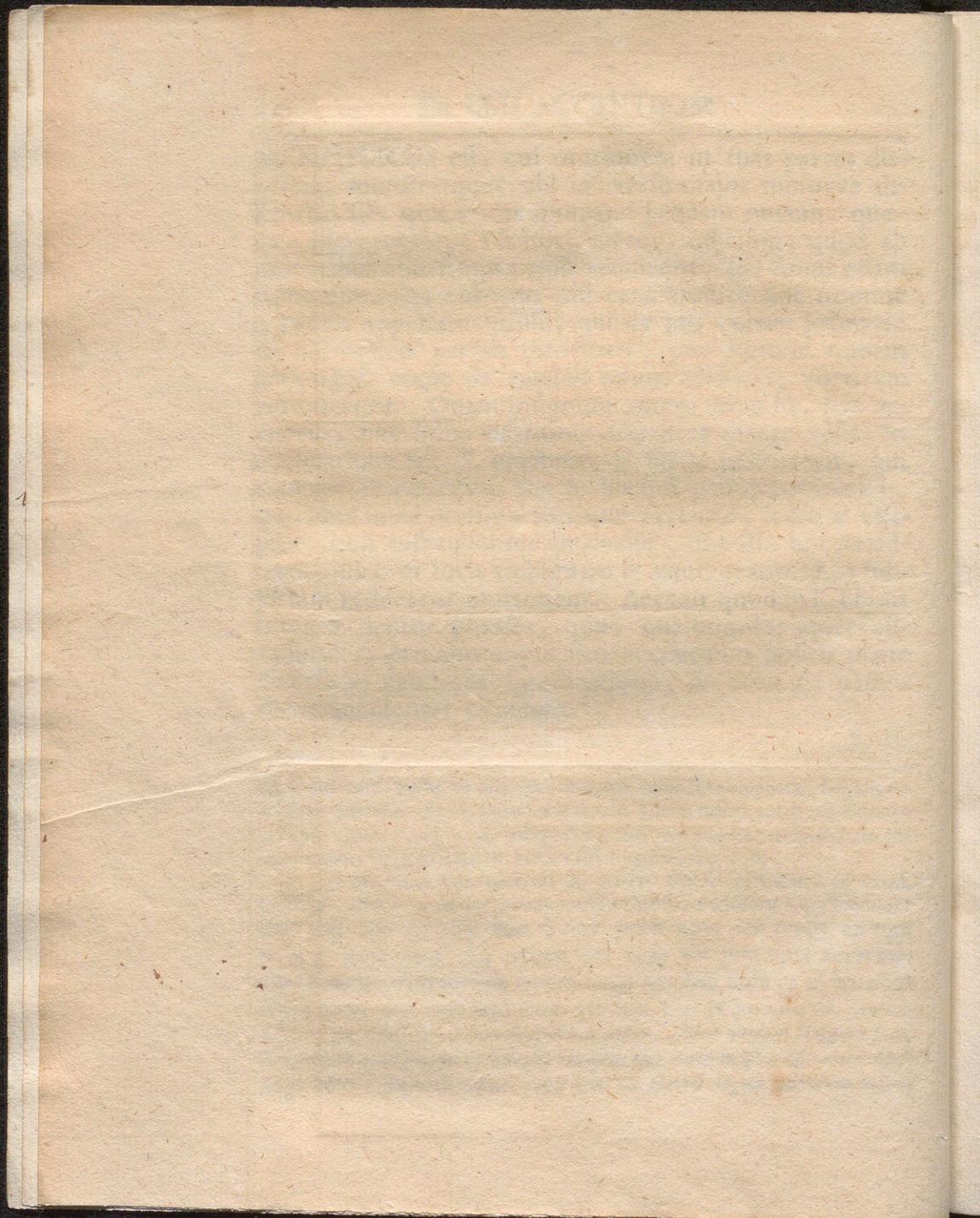
MENEUTICUS est, qui orationem in suas partes dis-
pescit, monstratque, ubi in versu major minorve di-
stinctio sit, quæ voces mutuum habeant nexum, quæ
que illo careant. Est hoc, fateor, officium, quod ab
accentibus aliæ linguaæ non requirunt, sed simul etiam
notandum est, eos non nisi catachrestice hoc nomine
a Judæis appellatos fuisse, qui de usu eorum primario
& distinctivo parum informati, pro Junone nubem
arripuere, atque de nucleo minus solicii, corticem
retinuerunt. Quam insignem autem usum hi, sive ac-
centus, sive signa orationis diacritica dicere velis, in
explicatione Scr. S. prætent, is facile judicaverit, qui
σύνταξις ac concisum Scr. S. dicendi genus cogitaverit,
quodque in ea nomina flexione carentia, crebræ ellip-
ses, non infrequentes anomaliæ, sine filo hoc Ariad-
næo, multis in locis ambiguam & æquivocationibus sub-
iectam redderent orationem. Accedit quod in L. Ebræa
integræ dentur phrases, quæ, qua singulos apices ali-
as similes, pro alio atque alio accentuum positu plane
diversa g) gaudeant significatione, ut exempla passim
obvia luculenter evincunt.

S. II.

LI. 1. ubi **אֱלֹהִים יְהוָה** tria Dei nomina admodum emphatice singulis di-
stinctivis notantur. Etiam Judæi in Midrasch Tillim, fol. 29, col. 3. tria distincta
hic observarunt, quæ tamen **שְׁלַשׁ קָדוֹת**, seu tres proprietates Divinitatis in-
terpretantur, efr. RAIMUNDI MARTINI Pugio fidei p. 396.

g) Eleganter hoc observat R. ABEN ESRA in Comm. ad Exod.
XVIII. 2. ubi, ex occasione nominum filiis Mosis impostorum, ita loquitur:
וְכֹה שֶׁמֶן קָדֵשׁ יְהוָה צְדָקָנוּ וְהַנָּאָן אָמַר כִּי הַשֵּׁם קָדֵק עַם מִלְחָמָה יְקָרָא וְשָׁם
המשיח הָאָזְנוּ וְהַנָּה הָוּ פְּטַעַת בַּעַל חַטָּעִים שְׁלַשׁ טְרוֹחָא בְּמִלְחָמָה יְקָרָא כִּי
ה הפרש גָּדוֹלָה בין יְקָרָא בשם יהוה הקתוב באברות **שְׁהַטְּרַחָא בְּמִלְחָמָה זִקְרָא בְּכִינָה**
בשם יהוה הכתוב בספר משה כאשר אפרוש במקומיו
Messia (Jer. XXIII. 6.) *Jehovah Iustitia nostra*. Dicit quidem Hagganon (i.e.
R. Saadias) *quod nomen (Jehovah) coharet cum voce יְקָרָא*, *וְנִזְמַנֵּן Messia fit צְדָקָנוּ*, *Iustitia nostra*. Sed ecce ille erroris arguit auctorem accent-

EBRAICORUM.

§. II.

Nonnullos auctorum recenset, qui usum accentuum Ebraicorum tradiderunt.

Non itaque apud æquos rei æstimatorum opéram lusisse videbor, si Doctrinam accentuationis cuilibet Philologorum sedulo commendem, quippe qua sexcenta oracula Divina insigniter illustrari possunt, ut ab iis, qui usum accentuum Ebraicorum data opera tradiderunt, luculenter probatum est. Pentade dictorum eum demonstratum ivit Jenensis Academiæ insigne decus D. JOH. REINH. RUSIUS *b*), meus hoc in studiorum genere ante aliquot annos Præceptor. Viginti quinque loca adduxit M. DAN. WEIMARUS *i*), AND. REINBECHIUS *k*) centum, quæ demum semicenturia auxit vir eruditus,

tsuum, qui Tarcham (Tiphka alias vocatur) posuit in יְהוָה. Sic ingens differentia est inter יְהוָה בָשֵׁם יְהוָה in Historia Abrahami (Gen. XII, 8.) & eandem phrasin in Historia Moysi (Exod. XXXIV, 5.) ut suo loco explicabimus. Sensus est; phrasin illam יְהוָה בָשֵׁם יְהוָה, quæ Gen. XII, 8. & alibi, de hominibus usurpata, significat, *invocavit nomen Jēhovah*, pro diverso accentuum situ Exod. I, c. aliter explicandam esse. Valde enim errat, qui eandem significationem his verbis ibi tribuit, eaque Moysi assignat. De Deo enim ipsomet una cum sequentibus prædicantur, ut præter Tiphkām וְיְהוָה divellentem, facta superiori capite promissio v. 19. satis evincit. Verteretur hoc loco posteriori & vocavit, vel exclamarvit nomine Jēhovam: eo sc. modo, quo deinde v. 6. cit. cap. ulterius docetur, ubi etiam una personarum, ut loquens introducitur. cf. Num. XIV, 17. Qui plura de hoc loco desiderat, adire poterit H. B. STARCHIUM in notis sel. ad h. l. G. C. DACHSELIUM in Biblisi accentuatius ad h. l. P. I. p. 276, SEB. SCHMIDIUM in Collegio Bibl. priori p. m. 126. AUG. VARENIUM in Præf. Decad. Mosaica. AND. REINBECHIUM in Doctrina accent. p. 316. Terter. in not. ad Exod. p. A 78.

b) In peculiari Dissert. de hoc argumento.

i) In usu accentuationis Ebraicæ, Doctrinæ ejus accentuationis subiungi solito.

k) In Doctrina de accent. Ebr.

ditus, qui nomen suum literis M. B. 1) designat. Totidem, centum puta & quinquaginta, ex eodem hoc fonte illustravit JOH. FRANCHIUS Mechlenburgensis, peculiari tractatu, commentario ejus in Ethicam Divinam subjuncto 2). Omnium vero industriam longe iuperavit M. GEORG. CHRIST. DACHSELLIUS 3), qui accentuum usum plus bis mille speciminibus & spissso sati volumine declaravit, quæque apud alios sparsim querenda forent, in unum collegit. Et hoc nomine labores Dachselianos præcipue laudandos duco: nam dum ex suopte ingenio aliquid promit, minus accuratus est, inque regulas accentuationis graviter nonnunquam impingit 4). Alios, qui in hoc pulvere desudavere, jam non nominabo: id tantum dicere liceat, eorum omnium industriam,

1) M. Burklinum hujus Schediasmatis auctorem esse, haud incertis indiciis auguror.

2) Ubi etiam tetrada nobilium sc. s. locorum ex accentibus illustratorum reperire licet.

3) In Bibliis Ebraicis accentuatis, quæ Lipsiae A. 1729. cum præf. SAL. DEYLINGII, prodiere.

4) Ne quis viro injuriam fieri credat, uno id alterove exemplo probabo. Et XXXVIII. 8. verba illa יְהוָה אֲשֶׁר־בְּנֵי הָעָם מִשְׁבַּח אֹתָהּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ita verti vult: Ecce ego reducam ambram ascensionum, ut descendat in horologo occupante (eam) in sole si solanib[us] retrospicere gradibus.

Ecce rediutus sum ubi graduum motu, quem descendit gradibus achalumbram ascensionum, ut descendat in horologo occupante (eam) in sole retrosum decem gradus. Adeoque וְאֵת non pro nomine Judæ Regis proprio, sed pro verbo tertiae pers. Præt. Kal. habet, rationem addens, quod mediante Merka cum וְאֵת conjugatur, contra וְאֵת לְהַלְלָה per Paschta distinguatur. Sed errorem committit vix tironi condonandum, & quem, quod mireris, ut gravissimum in LUD. DE DIEU antea ad 2. Sam. III. 8. notaverat.

1. Ehem accentum conjunctivum Kadma cum distinctivo Paschta confundit, quem heic accentuum consecutio nullatenus admittit.
2. Geminum Kametz, quod sub וְאֵת extra pausam appetet illud nomen esse satis indicat.
3. Sensus, quem elicit, plane obscurus, aut potius nullus est: & pro Partiepio insuper Præteritum, pro feminino masculinum; mira anomaliarum coacervatione posita forent. Meliora non sunt, quæ ad Es. XLV. 23, alia loca ut jam non nominem, idem hic auctor adducit. Gen. 12. 19.

1. qd Professor fuit Gieffæ, ubi edita sunt haec loca ab eo
illustrata. 2. qd alia de accentuacione edita sunt Testis
Joh. Frankenij ostendit. Invenimus non dum worn gottus
p. 440.

1. foret n. & non reflecta.

2. o habueret geminum & su - sub.

3. אַזְזֵל . 4. אַזְזֵל

G. 45. ii. יִצְחָק תַּבְרִי צִדְקוֹת male isth. & non enim tu
coherens cfr. Similem acc. ad Gen. 12. 17

Catepsia Judaica Augustino audit Seminaria & Bibliis,
Theca na Christianorum.

Josyphus, ubi de passa logutus, ait: Tanto leviter
jam perterritus neque adjuvare quiso nisi aliquid nec transfor-
mare presumuit. Gerhardi loci Thol. de S. S. §. 66.

dustriam hoc argumentum adeo non exhausisse, quin post eorum messem aliquid supersit spicilegii. Ipse met etiam haud pauca ab aliis prætermissa mihi annotavisse videor, quæ, ut Tuæ, B.L. censuræ submittere possem, hanc telam præcipue exorsus sum, eam, si Deus vires concederit, Tuque Tuo favore calcar addideris, ultius pertexturus.

§. III.

*Accentuum integratatem singulare divinæ provi-
dentiæ argumentum esse monet.*

Facere autem non possum, quin in ipso statim limine solicitam Summi Numinis circa verbum suum admirer curam atque providentiam, qui in summa, qua ipsimet Judæi hac in parte laborarunt inscritia, accentus tamen Biblicos per impuras eorum manus nobis illibatos adeo transmisit. Nam licet Judæi ferme non nisi figura tenus accentus cognoverint, hi tamen Capsarii nostri eos adeo fideliter descripserunt, ut per exigua codicum, etiam, qua accentus, deprehendatur discrepancia. Qui hic Divinæ ~~memoriae~~ vestigia non suspeicit, cogitet, utrum sine miraculo fieri possit, ut Tabulas Simum Idiotæ alii post alios tam accurate describerent, ut post plurium seculorum decursum, nunquam aut raro errasse deprehenderentur. Quod in literis punctis que vocalibus accurati fuerint Judæorum Amanuenses, laudandum quidem est, sed minus mirum, quum eorum valorem atque naturam sibi cognitam habuerint, de accentibus autem, quorum usum ignoraverunt, incredibile foret, nisi ipsa id jam testaretur experientia. Non quidem nullas circa accentus dari varias lectiones contendō, sed paucas vere tales esse dico, easque exigui momenti. Veneremur itaque veritatem promissionis

Divinæ,

3 arg. frondis
4 arg. frondis
5 arg. Hallum
6 arg. Nomellus

Divinæ, quæ *Ιωάννης ἐν τῷ μήνῃ οὐδείς* de lege non perituram spopondit p), atque id, quod tanto patrocinio dignum habitum fuit, sedulo considerare, debitoque honore prosequi ne dedignemur.

§. IV.

Accentuum integritatem de puritate' totius Sc. S. testari docet, eandemque contra βιβλιομάσιγας valide tueri, nonnullis, speciminis loco, in medium allatis exemplis evincit.

Quod autem accentus ad nostras usq; manus sarti teciliq; pervenerint, Divinæ bonitatis eo illustrius argumentum est, quo hi integratatis totius Scripturæ S. V. T. certiores sunt testes & quasi Sigilla. Norunt enim, qui hisce studiis vel leviter iniciati sunt, etiam unius voculæ mutationem, transpositionem, nedum absentiam, totam accentuum compagem necessario infringere atque immutare debere. Jam vero, quum verba ubique accentibus, & hi verbis examissim respondeant, de amborum sinceritate tutissime judicium ferre poterimus, præsertim, quum Judæorum prisci temporis religio obliterit, quo minus voluerint, eorum ignorancia,

p) Inter eruditos nondum convenit, quid per vocem *κέρπειν* Matth. V. 18. potissimum indicare voluerit sanctissimus Salvator: alii enim puncta vocalia hic intelligi putant, alii lineolas literis quibusdam superne imponi solitas, quasque Judei קְרַבָּנִי וְלִבְנֵי קְרַבָּנִי appellant, accentus iterum a. llii. Eorum vero plurimi concedunt I. Locutionem esse proverbialem. II. Ei ansam & occasionem præbuisse literaturam Ebraicam. III. Inque ea id, quod figura minimum erat, & IV. ad Sc. S. materiale pertinet, atque etiam V. tum temporis extitit, & nunquam interitum erat, & VI. tandem *κέρπειν* nomine ob figuræ similitudinem venire potuit. Jam vero, quum non pauci accentuum cornua exacte referant (Tiphka e. g. Merka, Paschta, Kadma, Geresch &c.) & etiam a *Κέρπειν* nomen alii fortiti sint (e. g. Karnephara) tertia conjectura omni veri specie non caret, etiamsi eam mordicus defendere nolim.

Targ. Hellenic

Codiam Hebreum partium teching ad nostra pomenisse tempora
patet 1: Ex clarissima S. S. litera, accipite hunc librum legi
ad ad latius arce foederis Iehova dei vestri reponit, ibi testi,
monio contra vos factum nunc. Deuter. 31. 26. 2: Ex mandato dicitur
expresso de diligenti legi ex scriptione, lectione & meditatione
Deuter. 11. 7. 8. XVII. 18. 19. XXVII. 3. Jos. 1. 7. 8. 3: ab augmento
to Canonis Biblici per viros Prophetae & Prophetas, qui
sunt multil aliud, q[uod] Commentarij in mosen. 4: Ex multis
dine exemplarium legis scripta. 5: Ex reticentia S. S. sa
de eodem modo interiti. 6: Ex festina Lectione libri
legi tempore redificatio templi. Neh. VIII. 1. 2. 7: Ex
providentia. Divina verbo suo presentissima Matth. V. 16.
Obij 2. Reg. 22. 4. tempore Josias librum legi desperatum
inventum fuisse. Is. quoquidem res ministrum, non tamen
ideo pent.

Jam Maeserhart admiranda profita cura factum
est, ut codices grecos nequeant corrumpti & mutati

al. 87. 34. 5. Alium comedij, vid. coll. Zach. XI. 16. d. carnem
pinguicij comedet: metaphorica est locutio de grege suo
de pastoribus, quos incusat separati, & quod gregem de
pastore l. suspirantem conabantur, ad se regnando qui quis
optimum erat inter oves

Male, hoc dicta comigere vult Bochartus¹, am, an,
tra cum sit oes codicis Hebrei punctatio, oes versio,
neg. Remelli. siccana

comedere lac grizzij meras erat pastori ordinaria, & de
ea nunc loquitur. Sed quod turpi lucro siccum quasi
& sanguinem grizzij commissi ad se rapere amissi fia-
rint.

tia, quo minus potuerint hac in parte aliquid immutare. Hoc itaque quasi Lydio lapide quam parum probæ sint emendationes Biblicæ, quas novaturientium critica audacia excogitavit, liquido cernere possumus: hoc pignore non minus certi de vera lectione Librorum Sacrorum reddimur, quam si ipsa Amanuensium Spiritus S. autographa adhucdum q) in nostris essent manibus. Exemplis res clarior evadet. Gen. XXII. 13, ubi de Abrahamo dicitur: וַיְשָׁאֵל אֶבְרָהָם אֶת־עֲנָיו | וְהִנֵּה־אֵלֶיךָ עַד־נָחָר | בְּסֶפֶר כְּרֻנוֹן אֶחָר נָחָר. Magnus ille, sed obelorum nimium prodigus.) SAMUEL BOCHARTUS, pro

B

substi-

8. Norrelū. ^{מְלָא}
infint. Riel. ^{מְלָא}
~~Farbān~~

9. ^{מְלָא}
arg. Ekerma
^{מְלָא}
מְלָא

1. conveniunt de ge
niina lettoni ^{מְלָא}
מְלָא

2. cfr. Zeph. XI. 16.
3.

107. 9. 7 q5 perficit

ib. 9. 7. 1. molo ^{מְלָא}
lettoni metaderm

suam perfoluit,

log. et mysticaj

ib. e. 457. Nah. II. 8. pro מְלָא substitute ^{מְלָא} ib. P. II. c. 13. Prov. VI. 5.

ovibz, quay meries

post יְהֹוָה supplendum monet יְהֹוָה ib. P. I. c. 457. Gen. XLIX. 21, puncta ita

nam lpsostory

oo comedere vellent, meij lat heci ^{מְלָא} talibz pastoribz, quer
fut quistianu & tunc ipso 14, de conficiencia & fama o multum
solliciti, nullo alio affectu diversi quam turpi ^{מְלָא} pido regredit

r) Non uno scilicet loco BOCHARTUS receptam codicum nostrorum lectionem solicitare ausus est. Sic Ezech. XXXIV. 3. pro חַלְבָּן leg.

vult חַלְבָּן Hieroz. P. I. c. 447. & contra Job. XXI. 24. pro חַלְבָּן log. et mysticaj

ib. e. 457. Nah. II. 8. pro מְלָא substitute ^{מְלָא} ib. P. II. c. 13. Prov. VI. 5.

ovibz, quay meries

post יְהֹוָה supplendum monet יְהֹוָה ib. P. I. c. 457. Gen. XLIX. 21, puncta ita

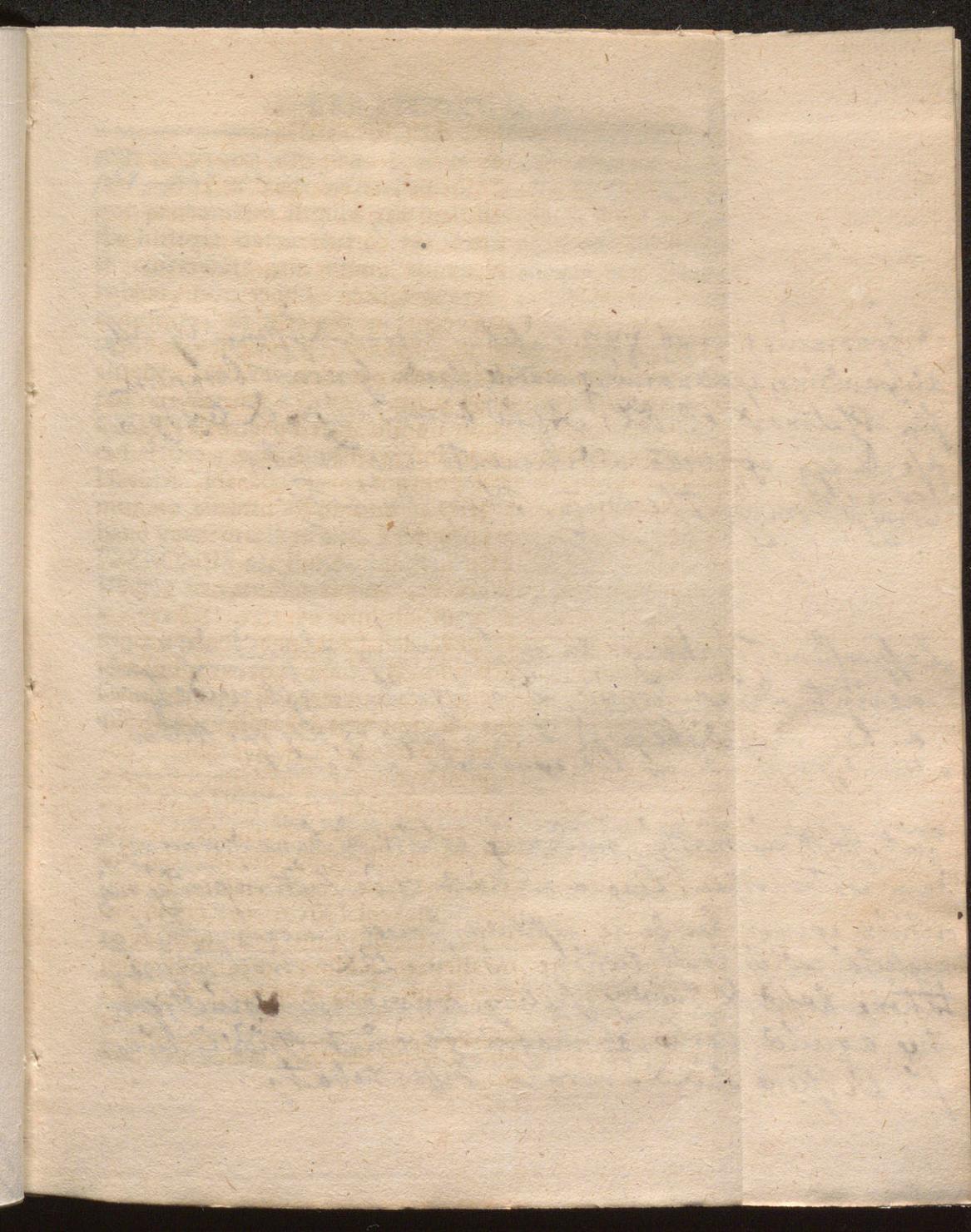
nam lpsostory

substituit אָחָר, ut sensus sit, & ecce unus aries &c. summaque hanc emendationem variis, & fateor, prima specie non imbecillibus probare conatur argumentis. *Primo* enim versiones pleraque omnes antiquiores, Chaldaica, Samaritana, Syra & Græca ei aperte adstipulantur: aliae, dum hanc vocem, ut superfluam omittunt, tacite ei patrocinantur. *Secundo*, si אָחָר legatur, locus huic qua singula fere verba parallelus erit Dan. VIII. 3. *R* אָחָר עַנְנָא וְהַגְּדָה אֵל אָחָר. *Tertio* אָחָר retrorsum, uti vulgo reddunt, non significat, sed particula est temporis tantum designando inserviens: locum vero habet hæc versio, si אָחָר positum foret. *Quarto*, si pone Abrahamum fuisse aries, quomodo sublatis tantum oculis, eum videre potuisset? Sed res tamen in vado est, nec ullum in textu mendum admittere nobis integrum arbitror, præsertim, quum accentuum sequela hanc emendationem manifestissime evertat. Sakephgadol enim super אָחָר, præcedenti Sakephkatono, utpote repetito minor, satis indicat, hanc vocem ad consequentia referendam esse: & præterea si arietem unum dicere voluisset Moses לֵא cum אָחָר Sakephk. notato per Munach utique conjunxit. Ad rationes autem doctissimi BOCHARTI quod attinet i. auctoritatibus LXX & Syri (qui tamen certo respectu non nisi pro unico teste haberi possunt) ceterorumque, Versionem Arabicam, & Hieronymi testimonium opponimus, qui suo tempore אָחָר legerunt. Si vero ceteri vitiolis codicibus usi fuere, κακοληγία inexcusabilis foret, etiam nostros corrumpere velle. Chaldaicam versionem ego, & que ac ille, pro me allegare possum, utramque enim lectio nem exprimere videtur: אָחָר אֶבְרָהָם אֵת עִנְיָנִי בְּתָר אַלְמָן

permutat, ut sensus prodeat: Nephtali arbor est surculosa, dans ramos pulchritudinis; ib. I. c. 896.

fest verba elegantes

cerua - emissa, quæ pro-

* Ignoravit vocab. vnu Eusebij, Gregor. Xyffing, Cyrillo,
alexandrinus, apollinaris, q̄ oratione ligata Grecam Paraphras-
sim Psalmon̄ edidit. Apud Hieronymum & tex̄ tij, i.
p̄f, & eis explicatio additamento illo caret.
Civ̄ p̄stomij, Theodorej, Theophylactij.

Responsū Triphoniū: An in scripturā, aliquid deprava-
tarint duas propūli, Deo cognitionem est; videtur
a. hoc incredibile. I Quō n. quis ex oīb per totum
orbem dispersis obiciat̄ loc̄ expungere potuerat?

Fuit Justinus martyr inidoneus arbiter ad hanc diuinam
dam controversiam. Lingue n. Ebrioz velde fuit impensis, neq;
anticum examen lac de re institueret, idoneus iudicare potuit, ga-
neglecta codicij Ebrioz lectione, in unius Lxx-virali inspi-
tatione hospit, & Iudeoz sceleris convincere voluntatis quo-
tus agudo uestio, et magni fecerunt Iudei, cum
pro Versione Lxx-virali dispensebat.

אָלֵין וְחוֹא וְהַא דְכָרָא חֲדָא i. e. & sustulit Abraham oculos sub posticis, & vidit ariciem unum. 2. Verba Danielis ad hoc probandum aliquid ponderis haberent, si vel eadem ibi historia narraretur, vel iidem accentus ibi positi invenirentur: jam vero, quum neutrum hic locum habeat, non video, quid probent. 3. Nulla nos cogit necessitas, ut אַחֲר pro adverbio loci habeamus. Aliam viam inivere R. ABEN ESRA ^{s)}, AUG. VARENIUS ^{t)}, aliquique, hæc verba ita reddentes: postquam ille implicitus fuit cornibus suis in perplexitate. Et ita quarta simul BO-CHARTI ratio corruit. Sic etiam, quandoquidem multi Partum, tam Græcorum, quam Latinorum, verba Davidis. Ps. XCVI. 10. אָמַר בְּנֵוּם יְהֹוָה מֶלֶךְ in hunc modum citant: Dicite inter gentes; Jehovah regnat a ligno; haud pauci eruditorum, interque eos nominatum PAUL. PEZRONUS ^{u)}, JOAN. MORINUS ^{v)}, & JAC. PAMELI-US ^{w)}, in eam delati sunt opinionem, vocabulum עַמְּךָ a ligno sacrilega Judæorum manu erasum fuisse ^{x)}. Nec nova hæc est accusatio: JUSTINUS enim MARTYR ^{y)} jam suo ævo, cum TRYPHONE JUDÆO in arenam descendens, ejus contribulibus hanc perfidiam objicit, eosque tam evidens de cruce Christi præsigium nobis invi-

B 2

disse

Tertullianus, Aug^z
Gregorius, Epistola,
Cyprianus, De errore
hant. Ambrosius

^{s)} in Comment. in h. l.

^{t)} in Decad. Mos. p. 449. NOLDIUS in Concord. Part. n. 79. אַחֲר ad præcedens אָלֵין refert, sed iisdem, ad quos inauspicato provocat, refutatur accentibus.

^{u)} in libro Gallico, cui titulus: Antiquitas temporum restituta.

^{v)} in Exerc. Bibl. L. I. Ex. VI. c. XIV.

^{w)} in annotat. ad Tertullianum p. 157.

^{x)} Suspicionem hanc auget, quod nonnulli credant Paulum in Ep. ad Col. II. 15. verbis Θριαμβεύτας αὐτὸς ἐν αὐτῷ pura σαυρώ, ad hæc verba digitum intendere. Sed nota alios codices habere ἐν αὐτῷ, quam etiam lectionem Syrus sua auctoritate firmat, ΤΩΝΩΝΩΝ, in semel ipso redens. ^{y)} P. m. 298.

Triumphatus illij
per eam

disse ait. Et fidem facit GVIL. LINDANUS ^{z)} in Bibliotheca Oxoniensi exemplar Psalmorum Ebraicorum superesse optimæ fidei summæque antiquitatis, ubi vox illa adhucdum superstes maneat ^{a)}. Verum enim vero hanc glossam manifeste νοθείας convincunt accentus: si enim γνῶν in textu olim fuisset, vox proxime præcedens τλ, pro distinctivo Revia, ejus ministrum habere debuisse, vero a ceteris domino non solum divelli, sed tota etjam hemistichii interpunctio variari. Accentibus subscribunt versiones antiquæ in universum omnes, &, quod palmarium est, dum i. Par. XVI. hic Psalmus totus introducitur, a versu 31 hoc assumentum pariter abest. Qua occasione autem in textum primum irrepserit, meum jam non est definire; qui doctorum conjecturas videre cupit, adeat Auctores RELAT. INNOC. ^{b)}, MERICUM CASAUBONUM ^{c)}, STEPH. LE MOYNE ^{d)}, SAL. DEYLINGIUM ^{e)}, & omnium instar THOMAM ITTIGIUM ^{f)}. Nisi angustis dissertationis nostræ limitibus prohiberemur, innumera etiam alia loca, quæ Critici, vel ex suo ingenio, vel veneratione nimia erga corruptam LXX Interpretum aliasque versiones antiquas, in fontibus inducere, tollere aut supplere ausi sunt, pari facilitate sub examen vocare possemus. Eadem hac etiam spongia MARCI MEIBOMII ^{g)} metri,
 & rhyth-

^{z)} in Tr. de optimo genere interpretum.

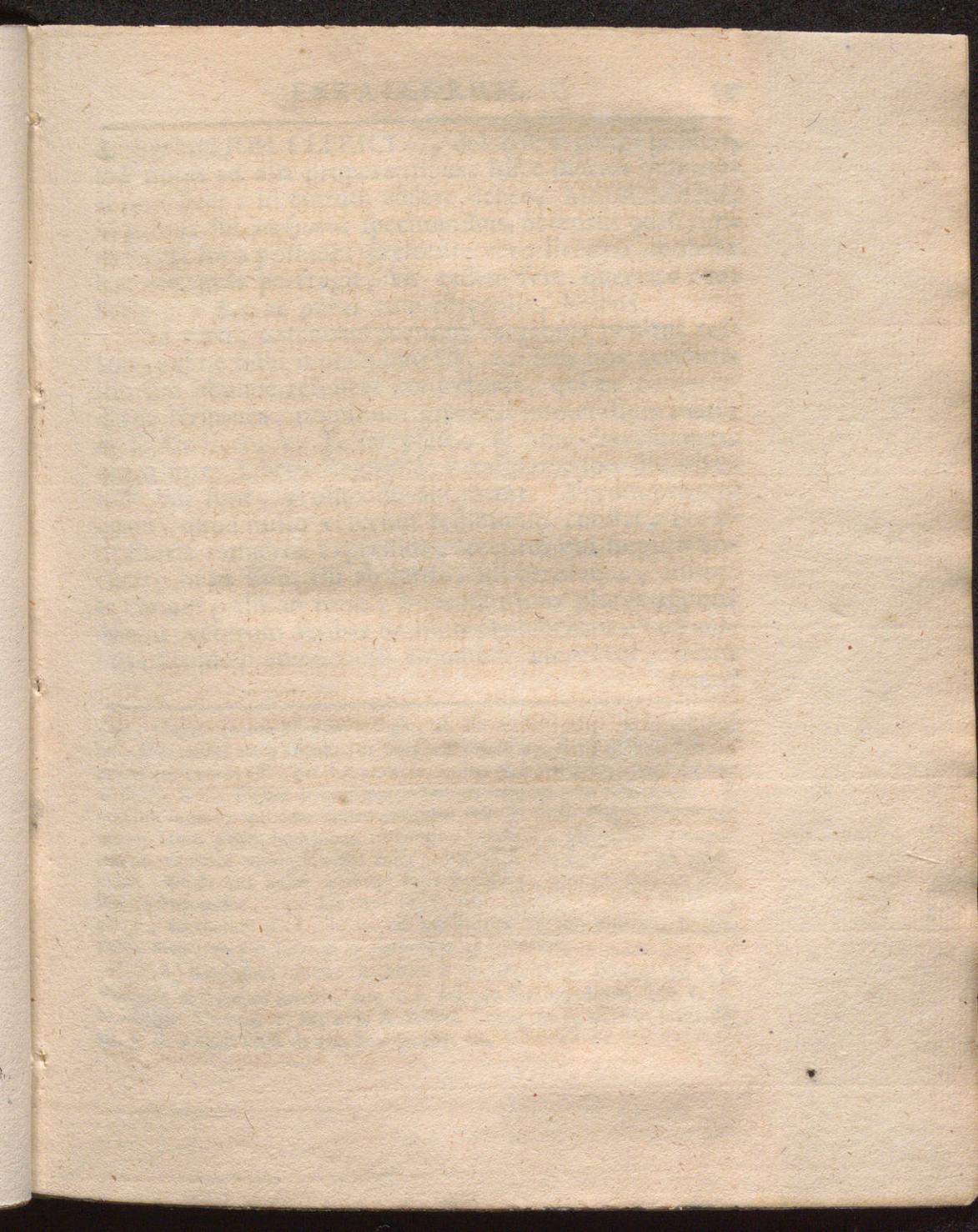
^{a)} Falsum vero hoc LINDANI assertum esse, jam monuit ARIAS MONTANUS in Animadversionibus ad Psalterium Anglicanum, quæ inter opuscula ARIÆ in apparatu Bibliorum Regitorum exstant: ibique docet tantum abesse, ut in manuscripto illo codice vox ea reperiatur, ut totum etiam hemistichium absit.

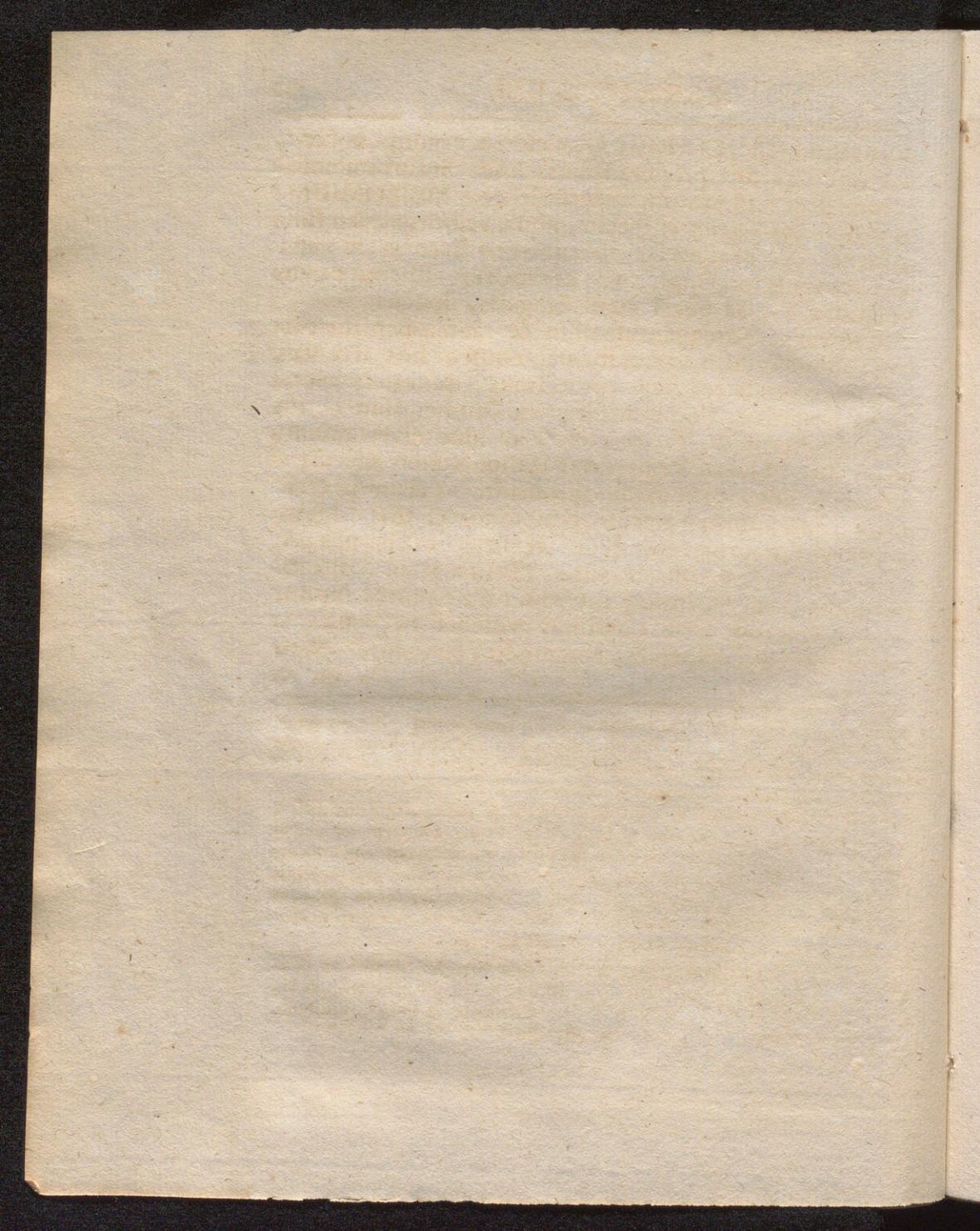
^{b)} An. 1712. p. 794. ^{c)} in Comment. de quatuor linguis. p. 116. seqq.

^{d)} in Notis ad Ep. Polycarpi p. 489. ^{e)} in Obs. Sacris, P. II. Obs. XXI.

^{f)} in pec. diff. de hoc loco, variis ejus opusculis inserta.

^{g)} Nemini ignotum est M. hunc MEIBOMIUM in animum induxisse, tota Biblia metrice conscripta esse: inque hunc finem varia metrorum ge-

& rhythmi JOH. CLERICI b), deleri & expungi possent, sed nobis ad alia properantibus, hisce diutius immorari non licet: id tantum addere debo, MEIBOMIUM, in primis sui *ἐνθύματος* speciminibus, accentus quasi fundamenti loco posuisse: crescente vero licentia, molesta hæc repugula perfregit, vir eadem fere libertate cum Scriptura S., ac pueri cum astragalis, ludens.

Id vero, antequam manum de tabula penitus tollam, adhuc mihi monendum est, eosdem hos accentus illorum abunde refellere conjecturas, qui ex compendiaria scriptura, nominum in primis numeralium, vitia in S. Codicem V. T. irrepsisse, & hinc diversitatem, quam inter Libros Regum & Paralipomenon sibi inventisse visi sunt, profluxisse autemant. Verum præterquam, quod nullo veterum testimonio constet, Ebræos literis numeros expressissime, accentus qui singulis vocibus, hi in fine, illi ab initio, isti utrobique, alii ante tonum, alii in tono, interdum uno plures apponi debent, veterum scribas omnino prohibebant, quo minus istiusmodi compendiis commode uterentur. Nam quum

nera, ad quæ textum Ebræum rededit, ab illo conficta esse. Si carminibus hisce syllabarum ratio alicubi (ut sæpe non potuit non fieri) obstitit, textum statim corruptum esse, pro sua audacia, noster clamavit Aristarchus. Et hac methodo Biblia aliquot erronearum lectionum millibus jam laborantem, se non sine instinctu quodam divino restituere velle & posse recepit. Sed noluit tamen tanto genus humanum obstringere beneficio, nisi persoluta magna argenti vi (10000 Joachimicos enim poposcit) se ejus dignum antea reddidisset. Edidit sive hujus methodi varia specimen, quorum primum libro suo de *Triremibus*, qui A:o 1671, lucem vidit, subjunxit, cetera sigillatim edidit: sed tantum abest, ut iis ulli eruditorum salivam moverit, ut ejus potius inventum pro somnio ex portâ eburnea habuerint.

b) Hic scilicet ubique rhythmos & *ἔρμοιστέλευτα* rimatus est in S. Codice, & si nullos invenit, arte i. e. delendo & interpolando fecit, v. Bibliothèque Univers. T. IX. n. 8. & Dissert. Comment. in Genesia præmissa, eti. J. G. ABICHTIUS de acc. Ebr. p. 265. &c.

quum ita binæ pluresve voces una literula designandæ essent , aut hæc illorum , quotquot sunt, accentibus notaretur , aut in consecutione hiatum animadvertemus. Impegit in hos scopulos jam modo laudatus , mihiique in partes sæpe vocandus, JOANNES CLERICUS , qui in arte sua Critica i) , hanc opinionem solcite in scenam produxit , exempli loco verba Dan. XI. 2. afferrens , ubi Darium Codomannum quartum a Cyro Regem dici putat , quum tamen , uti ex serie Regum Persarum notum est , quartus decimus fuerit : eumque erorem inde natum , quod incuria Librariorum , nota numeri decimarii , exciderit , quod , quum minima sit , facile fieri posse , contra expressam Christi promissionem Matth. V. 18. arbitratur. Verum & Scripturæ S. sua integritas , & Danielis Prophetiis , quarum evidentiam etiam gentiles admirati sunt k) , sua cum eventibus constabit accurata harmonia , si modo observaverimus , versum secundum de Xerxe tantum agere , qui connumerato Smerdi Mago quartus a Cyro fuit , suaque in Græciam infelici expeditione futuræ Persici Imperii ruinæ prælusit & ansam dedit l). Versu vero tertio ex occasione ruentis Monarchiæ Persicæ ad imperium Græcorum transit Propheta , ut adeo de Dario altum hic sit silentium. Tu itaque , Mi Lector , si totam hanc correptionem

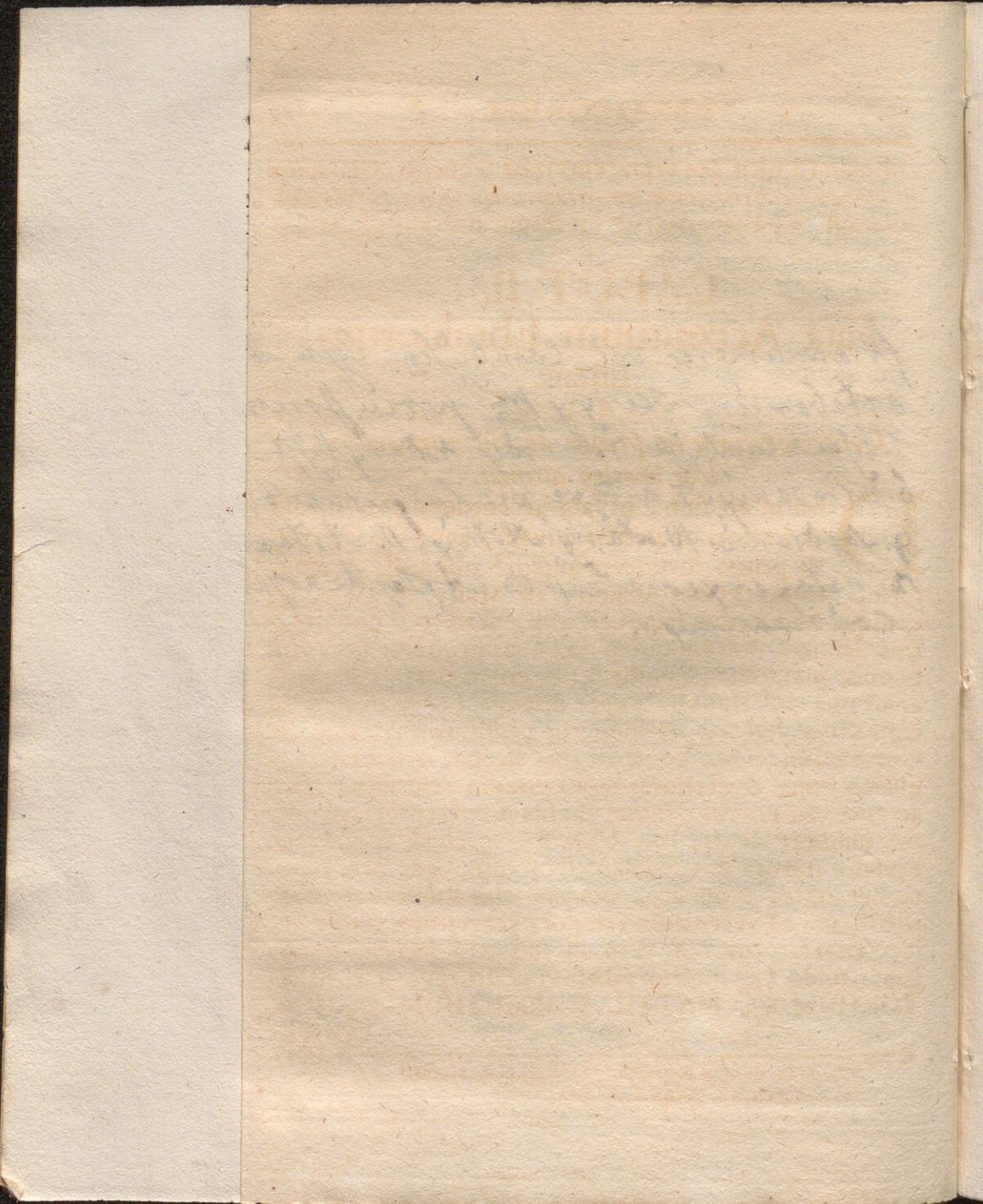
i) P. III. S. I. C. XI. §. IX. seqq.

k) Tradit scil. Hieronymus in Praef. ad Danielem, PORPHYRIUM , insensissimum Christiani nōminis hostem , fasum fuisse , Prophetias has adeo evidentes esse , ut factorum potius narratio , quam futurorum vaticinia videantur , cfr. Humph. Prideaux Connexion of the old and new Test. T. I. p. m. 229.

l) Patet hoc ex Epistola Alexandri M. ad Darium apud Arrianum L. II. περὶ ἀναβ. Αλεξ. ubi injuriam Græcis a majoribus Darii illatam caussam fuisse ait , cur a Dario vindictam quereret. ὅτι υμέτεροι πόλευσι εἰλέγοντες εἰς Μακεδονίαν , κ. τ. λ.

si annumeres vel Cambyses Cyn' statem, vel
artabanicum Keryj ^{km} per eū pōrem.

1. Cysy. 2. Cambyses. 3. Smerdy. 4. Dang Hysh. 5. Xerxes I.
6. artabaniy. 7. artaperper Longiman. 8. Xerxes II.
9. Sogdianus. 10. Dang, Nothus. 11. Artaperper Mnemus.
12. artaxerxes orius. 13. Arses I. arjanes. 14. Dang Codomannus.

ctionem CLERICI in capite ejus mox sequenti XIII, quod
de mendis ex Criticorum temeritate ortis agit, aptius col-
locatam existimaveris, ego multum non reluctabor.

CAPUT II.

Fata Accentuum Ebraicorum
sistens.

§. I.

*Controversiam de primo accentuum auctore
levi brachio attingit.*

Dum in eo sum, ut fata accentuum Ebraicorum
B. Lectori ob oculos ponam, haud abs re foret,
de primo eorundem auctore nonnulla præmit-
tere, atque utrum Adamo, an Mosi, an Esræ, an
denique Masorethis sequioris ævi adscribendi sint, cer-
tius definire. Verum quin hæc Ilias prolixior sit, quam
ut nuce comprehendi possit, & hæc etiam materia eleganti
apud nos dissertatione nuper discussa sit, veniam mihi
concedas, si huic labori humeros paulisper subtraham, &
si quæ mihi de hac **controversia** dicenda restabunt, ea
ultimo hujus tractationis capiti integra reservem. Jam
accentus ut positos, inque Bibliis occurrentes conside-
ro, quidque de iis, tum LXX Interpretes, tum vetus
Ecclesia Judaica & Christiana senserint, qua fieri pote-
rit brevitate, exponam, παλιγγενεσίαν studii accentua-
torii, ubi ad recentiora tempora per ventum fuerit, de-
inde enarraturus. Si vero in suspenso hærere nolis,
habes, unde Tibi interim satisfieri possit, apud JOH. BUX-
TORIUM ^{m)}, MATTH. WASMUTHUM ⁿ⁾, JOS.
COOPE-

^{m)} in Tr. de orig. & antiquit. Punctorum & accent.ⁿ⁾ in Vindiciis S. Ebraæ Scripturæ.

COOPERUM *o*), JOH. OWENUM *p*), V.E. LOESCHÉRUM *q*), GABR. SKRAGGE nostratem *r*), JOH. GOTTL. CARPZOVIUM *s*), & J. CHR. WOLFIUM *t*), qui, duo in primis priores, rem hanc totam ita enuclearunt, ut ab illis & Patroni accentuum clypeos, & hostes tela sua fere sumserint *u*). In eorum autem gratiam, qui hos apices altiori supercilie spernunt, quam ut eos di-
u { vinis dignos judicent auspiciis, hoc addo, quod etiam si darem, accentus nec Mosen, nec Esram, aliumve virum Θεόπνευστον auctorem agnoscere, sed uno altero-
 ve post Θεοζωιαν seculo, auctoritateque humana intro-
 ductos fuisse, sua tamen ne sic quidem penitus care-
 ant auctoritate & usu. Indicant enim qua ratione
 hoc vel illud dictum ab Ecclesia Judaica eo tempore in-
 tellecta fuerit, quum iis sacra oracula, utpote per manus tradita, & in synagogis lectitata, familiariora, & in-
 genia fabulis minus fortassis infecta erant. Idem sen-
 tire video JO. CHR. WOLFIUM, cujus verba heic ad-
 ferre non pigebit *v*): *Nec illi, inquit, qui accentibus illis fidem omni opera derogare conantur, omnem argumenti ab il-*

o) in Clavi domus Mosaicæ.

p) in Theologumenis, p. m. 368.

q) in Tr. elegantissimo de caussis L. E. I. II. c. III. & V. p. 275. & 331. seq.

r) in Diss. A. o 1697. Dorpati habita de antiquitate punctorum voca-

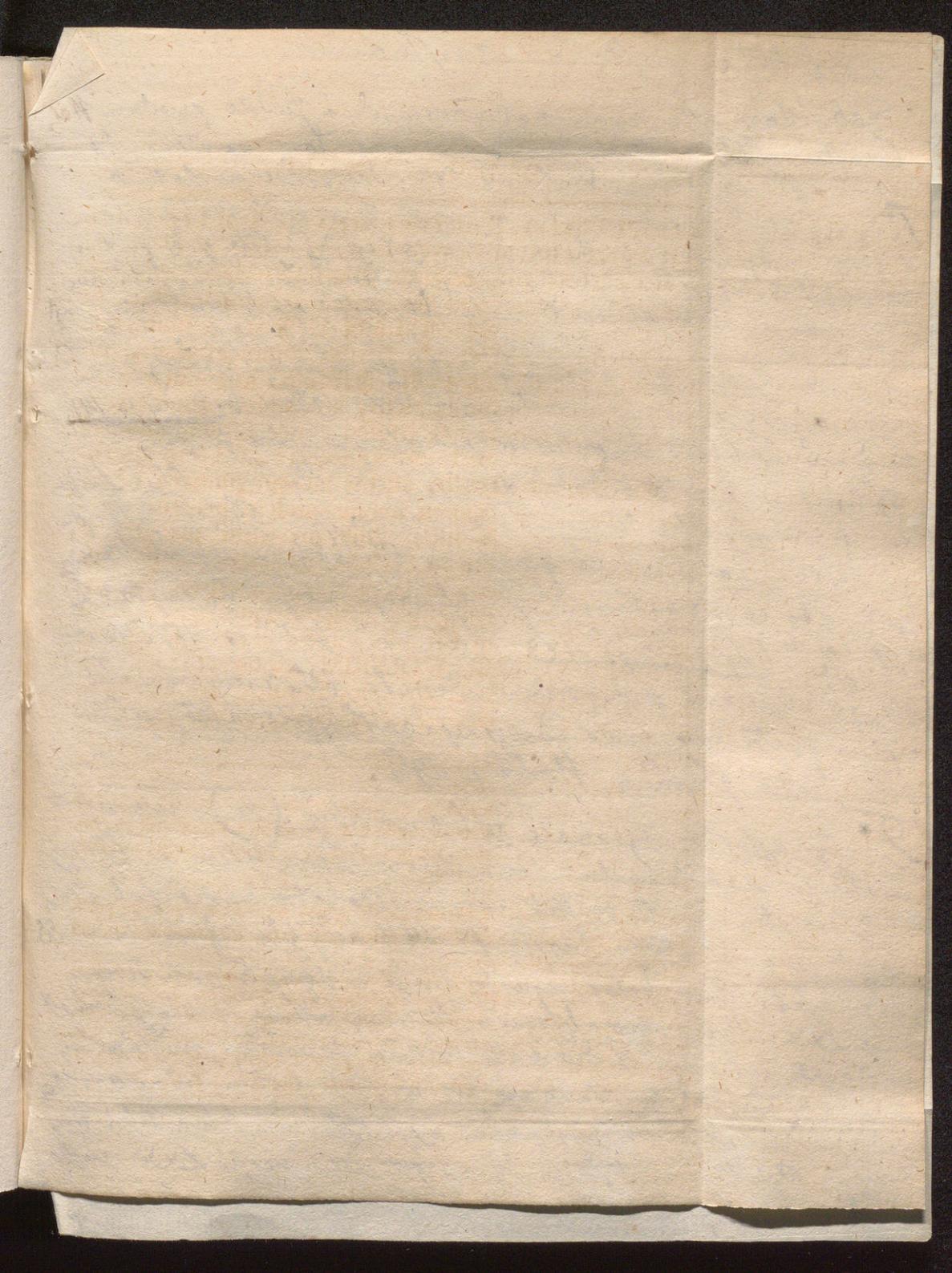
lium & accentuum Hebraeorum,

s) in Critica Sacra.

t) in Bibliotheca Ebræa Tom. II. p. 492. seq. Alios, quorum proli-
 xus catalogus confici potuisset, recensere non vacat, sed præcipuos tantum
 nominasse sufficerit.

u) Quosdam Rabbinorum testimonis pro punctorum novitate nequa-
 quam adeo stipatos incessisse, nisi clarissimi Buxtorfi eousque arassent vita-
 lo, ut quo ille, sibi objiciendo, protulisset, in usum suum converissent,
 compertum satis habeo, vere monet jam modo citatus doctissimus Angliae Prä-
 sul JO. OWENUS l. c. p. m. 370. cfr. Critica V. T. RICH. SIMONII p. m. 479

v) in Dissert. de Juvenacis Labiorum, Hof. XIV. 3. §. V.

refutatio hystoria aristea.

Fabulam esse hanc narracionem, & a judico quodam Hes-
terista sub aristeo nomine confictam, ea ratione, ut
major est auctoritas versionis LXX virat, inde probatur.

P: Ex refutata hystoria de Demetrio Thalerco, eam apud Philadelphiaum
in scripto profectum bibliotheca patet. (a) ex dignitate ejus fuit n.
principis & legislator instantissimus, qd in decennium principatu no-
bilissima civitatis athenar. incolauit. Testis est Cicero. video, qd
Demetrium ex republica athenis, qd optime digestar, & ex doctrina
nobilis de clavis, qui Thalerco dictus est, in eadem isto Egypti
regno, appide ad corpus admota, vita ee privatum. H. Hodijs p. 141.

Locis munus talibus vixit hadese apud veterem in ipso o fuisse.

(b) habet bona nota hystorius Hermippus, Demetr. hunc Thal. fuisse
transfugam apud Phil. Soterem, & ideo in adiun. apud Philad. in cuiuspe-
qd Philol. Lagi Hortatus furent, ne Philadelphia regnum cede-
ret, ab eo relegatum & sic appide morbo in custodia
obuffe. Cyp. C. 5. p. 483. Cicero apud Hodijs p. 41. Nec
est qd obviuant plures dari Demetr. Thalerco, cum hi
expugnati illi, quos Diogenes Laertius preconset, nuber-
sit mentis plurimi. Hodijs p. 196.

P: Ex assertione male wherenib[us]. (a) Hale report
victorianam itam navalem de antigono reportatam ad temp[us]
Philadelphia, cum hi constat, eam multis retro annis, sub Phil.
Lagi filio, arcivisse. Cyp. p. 446 s. Hodijs gta Vossium L. I. c. X. p. 55

(b) negat libros Ebrios reportos fuisse in Egypto ante temp[us]
Iov. LXX; quam vero absonum statuere multa milia Judiorum
in Egypto conorasse, & diu in ibi nullum sacerdotem, nullam tig-
bim Ebrium fuisse. Sane ex hoc constat fictio huius aristea
am venient post Philadelphia extitisse, tum solum libri ha-
bui in Palestina cent, & in Synagogis illi verso LXX fuisse
nulliis in palestina Hodijs p. 235

EBRAICORUM.

ab illis desumpti vim clusisse censendi sunt, quum antiquitatis remotissimæ testimonium in illis sit repositum, quod evincat, Doctores Ecclesiæ Judaicæ ita textum S. explicuisse. Et hoc adeo verum est, ut ipse id JO. MORINUS agnoscere fuerit coactus, atque accentus eatenus dici posse divinos & authenticos, concesserit, quatenus illi optime referunt antiquum & primarium legendi modum L. S., qui Deum auctorem habuit, & a Patriarchis usurpatus est ^{w).}

§. II.

Versionem τῶν ἐβδομήνουτα immane quantum a dictamine accentuum recedere docet.

H^Iisce jam prælibatis, instituti ratio poscit, ut paucis dispiciamus, quanti LXX Interpretæ, accentus Ebræos fecerint, & an illos, ut cynosuram, semper respexerint. Et hoc e re nostra eo magis esse videtur, quum hæc versio a viris Synagogæ magnæ, summis Interpretibus dicam, an Prophetis, a Ptolemæo accitis, a Summo Pontifice cum exemplari accuratissime descripto missis, adornata credatur, & a Spiritu S. qui in N. T. ex ea crebro verba mutuo sumit, nova & ferme infallibili auctoritate donata. Hacne ideo versione arbitra accentuum auctoritas stare, aut cadere merito debet? Nam si eo tempore existere, quo versio facta est, non potuerunt non LXX Interpret. eosdem sequi: Si postmodum additi, suone loco positos dixeris, si cum tantæ auctoritatis versione amice conspiraverint? Verum enim vero fatendum, quod res est: toto cœlo a dictamine accentuum differt atque recedit versio Alexandrina, ut cuilibet, qui eam secundum accentus examinare velit, facile patebit, & ego proinde in medium adducendis exemplis operose non demon-

C

stra-

^{w)} in Exercit. de L. Primæva c. 14, cfr. CH. ZOEGA in Diss. de Vocal. Ebr. §. 19. & Historia Critica V.T.R. SIMONII p. m. 148. seqq.

on'ginem hūg fabūlā de Lxx intr. Heinrīch in
antfarho jis c. X. eliat ex Exod. 24. i&q. 1.

25) Statuam hanc Simoni mago non fuisse eratam. ^{q. cum n.} Ethnici
ne apollonio Thyanō quidem tanto auctoritatis viro, ut fēsi Otto & quippe
rāmī, templū, aras, ullamve statuam exēsent, quis cedit, Romanos
koi Samaritano, extēnum cultūm introductū Statuam posuissē, &
in numerū Deo ^{q. &} afferisse. DE USU ACCENTŪM

26) silent p̄ter ea forstrabo. Sed quum hic nodus suo vindice dignus sit, non
plorēt ethnici ^{q. cum} inutilem, opinor, navabo operam, si in ejus solutio-
multa de mago nem accuratius inquisivero. *Vafnayū Experiāt. h̄isto,*
apoll. Thyanōmē, Petavij. Valsug. S. III. rīo Critic p. 570. legg.
morant, mit de si Fabulas, qua de versione hac circumferuntur,
mone mago dicunt.

3° artē magis apud explodit, & cur ea adornata sit, paucis indicat.

Romanus, q. p̄tima *O*Mnium igitur primo observandum est, pleraque,
reipublicā in hīc p̄da quæ de LXX Interpretibus narrantur, gerris esse
minat, ut te vaniora Siculis. Neminem enim Ptolemaeus, sive Lagi,
Hantius XII Tabularis, sive Philadelphus, Hierosolymis evocavit: nullo mira-
tuī p̄tōmī & Tautā. *līto* versio confecta fuit: cellulis inclusos eam confe-
cisse Interpretes JUSTINUS MARTYR, in aliis etiam
nimium vel credulus, vel incautus x), utut ad auctorīas
provocet, mihi nunquam persuadebit. Sed, ut verbo
me expediam, res ita se habet. *Ingens ille Iudaorum*
cōetus, qui tum temporis in Ægypto commorabatur,
versionem sibi consarcinavit, idque variis temporibus,
diversisque auctoribus. Non enim credibile puto, quum
ibi Synagogæ quam plurimæ, multique adeo legisperi-
ti fuerint, Regem tantis impensis alios Interpretates ē
nil n. mī dēcūyld ignoniam confessūt, si vera, qua seribentur. Palæ-

Contra Objectiones *P. x)* Idem hic Pater in Apologia pro Christianis Secunda (prima tamen
P. incertum esse, an p̄tōs vocanda foret) suis se pariter oculis usurpare arbitrabatur statuam Si-
moni Mago, ut Deo, Romæ eratam: sed errorem Justini post plurimā Se-
stīmī dñi multūm, cula detexit statua in eodem loco, quem nominat, insula sc. Tiberina,
Romæ versatū fū, Ao 1575 effosa, cujus epigraphe: *X. Gdolum hoc m in quirinali-*
nt, q. nemo ex veteribus id traxit. SEMONI *Tallūm fuisse constat ex inscrip-*
2° faute eum falli prothirisse, exinde contat, SANCO *tione: 15. anō 8. Semoni Deo p̄*
q. a extraneū fūt abuenia, & Sermonis DEO FIDIO *sc. talium recuperata uerigalituy*
Latini imperiis. illam non impostori huic Samaritano, sed Deastro Sabinorum Semoni, a
sanciendis federibus, Sanco dicto, consecratam fuisse evincit, etiamsi me
3° Propterea Roma non fugiat, multis eruditorum, interque eos RENATUM MASSUETUM,
int̄ Deos recepti *H. GROTIUM, A. VARENTUM, HENR. HAMMONDUM, NANUM*
q. singulare oīm sta *TILEMONTIUM, PET. HALLOIXIUM &c.* Justini hac in re caussam
tud. & templo, aī agere & facere votū dedicato fuisse norimy. ubi vers p̄mōy
magi templū? qd Hamondū de ole ḡs dicit, id s̄lēt justinū.
De hac quoq̄ adeo altissime silentū, qui accuratam Romæ Descriptionem
tradidēvit, cū tu aliat Zovij, Falini, & scilicet &c. faciunt mentio-
nem, cfr. Milleboniū, Clericū, Spanheimiū, aut. van Dale, ut
& Ettingū. ē Deijlingū obf. Saing. obf. LII. p. 249, ad. 255.

*Not. y) De Hellenis tis septem eruditior sententias ad fest. Fabrii u
T. L. Cappelli, cui Hellenista sit Ethnici. T. J. Wossi. Hellenistis w
eat fidei et Ethnici et Romanorum partes decutorum aut qui in eorū Stephenis
vixerint. O. Ebraicorum. Crastini 12 qui nū Helleni.*

¶ Palæstina arcessere voluisse. Dialectus præterea Alex-
andrina, quæ in versione Græca deprehenditur, de
patria auctōrum abunde testatur. Nec ipsimet Judæi
versione carere poterant, postquam Ebræa L. illis ver-
nacula jam esse desierat, & Sacer Codex illis proinde
Græce in Synagogis transferendus erat y). In propri-
etate os ergo usus a Judæis Alexandrinis hæc metaphrasis con-
fecta fuit, nec tanto, uti vulgo fertur, apparatu: un-
de etiam minus mirum, sicuti cespitatum fuerit. in provincijs grecor-
um. Gentilium Ispen-

memorosa & discrepantia inter puncta & versionem Graciam, si. F. Jo. Lightfoot, ex codicibus allegant pro eorum novitate, satis validum argumentum sed spicis verbis & sententiis qui Hellenistas deduci non posse, ostendit.

Sed quæstio nihilominus integra restat, utrum hi Interpretes, qui modocunque fuerint, exemplo Bibli- ratione orum punctato usi fuerint, nec ne? Negat LUD. CAP- bata PELLUS, cumque illo alii longe plurimi: affirmant i- terum alii. Certe si versionem ipsam inspicimus, inve- niemus variis in locis quadrata rotundis mutata, versus transpositos, fines Silluki migratos: verbo, nullam ac- centum habitam fuisse rationem. Verum enim vero tu- rum non esse simul arbitror, ex inventa simili discrepantia, statim concludere aliam in lecti- onem invenisse interpretem ²⁾. Homines potius fuisse quam versio habet. Cum Salmaso facit carpe sonter-

542. 7) Qvum Judaeis Alexandrinis , aliisque , quibus L. Græca familiaris erat , Biblia S. in publicis conventibus Græce prælegerentur , Hellenistarum eos inde nomen sortitos esse multi credunt , ut ab iis distingverentur , quibus Chaldaice transferebatur . v. COCCEJUS in præf. ad Cod. Sanhedrin , J. ALB. FABRICIUS in Bibl. Gr. Vol. IV. p. 226. HUMPH. PRIDEAUX Connexion of the old and new testam. T. III. p. m. 38. De re vero tota HUMPH. HODY in opere erud. de Textib. Original.

z) JO. MILLIUM variantium N. T. Lectionum farraginem hanc ratione inconsulto accumulasse, dum non solum D. DAN. WHITBY in corum Examine, sed etiam alii obseivarunt. *T. contendit Hellenista frust. Guiby*
in dict. in quodam ab ipso nominata. Guiby ex pres. B. G. Guiby, vestig. & scriptum; omisso id. qd a veritate nota tibi sensu reciperint & nampli. quasi sua dicta protulerint. Ita Juddus habita est. Ita scilicet Steinpius. In suis. Simon. Seelenus. Grotius. Petavius. Hamondus.

Dagnius in Haage c. 7. ait. Nos summo studio LXX
versionem ad Hebreos continimus: & tot uinenus additas
digna, deputata, iurata, & ab Hebreo profusa aliena;
ut nihili persuadere DE USU ACCENTUUM

negream illam
et LXX Inter-
pretum. : interpres cogitandum est, & ab erroribus minime im-
munes. Si vero hæc argumentandi ratio valeret, etiam
paucissimos nostri ævi Interpres, codicibus accentuatis
usos fuisse, pari ratione concluderem. Sed quid accent-
us loquor? dicerem Megalandrum LUTHERUM, IM.),
TREMELLUM, ipsumque SEB. SCHMIDIUM a), longe
alia interdum in suis codicibus invenisse puncta li-
terasque, nisi integri adhuc dum superessent. De LXX
Int. idem judicium esto. Nam si ex eorum allucinati-
onibus quicquam inferri posset, non solum accentus,
sed etiam puncta vocalia & ipsas consonas tum tempo-
ris nondum extitisse dicere possem, quum in has non 3.
minus, quam in illa peccaverint.

§. V.

*Concedi posse monet, Interpretes Alexandrinos
Codice non punctato usos fuisse, & simul, cur exempla,
punctis instructa, rariora olim fuerint, tradit.*

Ut tamen, quid sentiam, ingenue fatear, tot sunt
versionis Græcæ, tam qua puncta vocalia, quam
qua distinctiones vocum, discrepantiæ, ut facile in eo-
rum pedibus, quod ajunt, eam sententiam, qui LXX
Inter-

+ 777 8 Nos sicutio booy. q; pro & vice versa, et 10,
piffime mutuantur. /

1. Emory Luther in consonari sunt. T: Gen. 49. 22. dñs Eod
Ex: breviarii missarum in Angiunctus. pro rōw mūrus, legit
rōw principatus. filii disiurabant super munū. D: fūv. 18. 9.
Ieronymus in Eod. in S.H. וְשָׁנָה מִזְמָרָה וְזֶה a. taentq. pro opū
siluit, tamit. leg. vīm festinavit. cfr. 1 Deg. 22. 3. ubi recte.
3: 2. Chr. 20. 16. qjz wāwēd an sīn tōn Am. min. Tājif in Saal.
pro qid extremitas legit qd alga, juncetum & innominis eorū in
extremitate vallej. 4: Exod. 3. 18. dñs hōr, dñs bōrēr gōt, sal. u.
gōm. pro itz̄ obuenit legit וְזֶה vocavit. obviam fastigē nob.
iš. nub. bnyng und. 5: Ezech. 34. 16. wāb fūt nūd lānd i
willisch bahutum. pro תְּבַקֵּחַ pudentia inūf. ad. תְּבַקֵּחַ leg. וְזֶה
cōstadiam. prīgnem & fōrām pudentam. will iſ. wārdābūm. 6:
2. Leg. 11. 12. Huius magistrū iſn Jēsū Rōmā, nūd warum fro. Pīz.
in S. H. וְזֶה & unyemēt eum, nūd salāntū iſn. leg. תְּבַקֵּחַ
tātāh fūt. pro תְּבַקֵּחַ u. nyit. &c. &c. &c.

2. in puncta

1: 6: 40. 5. pro qid profuit leg. תְּבַקֵּחַ & uest. ḥōrōq. 2: Mich. 7. 18.
pro עֲדָלָה in perpetuum leg. תְּבַקֵּחַ & uest. ḥōrōq. 3: Amos. 1. 6. pīm
תְּבַקֵּחַ perfecta est, leg. תְּבַקֵּחַ Salomo. 4: 6: 7. 12. pro
עֲדָלָה & Deū indignant. leg. תְּבַקֵּחַ & uest. ḥōrōq. 5: aff. ponunt negat.
lēnsim. x: pīm ḥōrōq. ḥōrōq. 5: Gen. 2. 8. pro qd alga leg. qid &
vert. ḥōrōq. 6: 6: 91. 3. pro עֲדָלָה & pītē leg. midabar. ḥōrōq.
7: 6: 12. 5. pro ḥōrōq. leg. תְּבַקֵּחַ & uest. 8: Gen. 4. 25. pro
עֲדָלָה microptum est, leg. תְּבַקֵּחַ & uest. ḥōrōq. &c.
3: in consonap. 1: Jer. 31. 32. pro בְּעֵלָה & uest. leg. תְּבַקֵּחַ & uest.
4: 6: 19. 14. pro בְּעֵלָה & uest. leg. תְּבַקֵּחַ & uest. 5: 6: 29. 2. pro בְּעֵלָה & uest. leg. תְּבַקֵּחַ & uest. 6: 6: 38.
14. pro בְּעֵלָה leg. תְּבַקֵּחַ & uest. 5: Prov. 18. 11. pro בְּעֵלָה leg. תְּבַקֵּחַ &
uogābēt. 6: Jer. 2. 21. pro בְּעֵלָה & uest. leg. תְּבַקֵּחַ & uest. 7:
6: 30. 5. pro בְּעֵלָה leg. תְּבַקֵּחַ & uest. 8: Prov. 21. 21. pro בְּעֵלָה leg.

Et patet hoc. P. ex testimoniis scriptorium tam veterum q[uod] recentiorum
origenes in comment. ad matth. fateb[ur]. Num a. propter
sententiam quoddam inuicinam s[ed] p[ro]pter nefariam aliquot scripturam e[st]o
mentantum audaciam, sine p[ro]ptereos, q[uod] sum emendans, f[ac]tus arbitrio
suo adduxit t. detrahunt, magna n. b. existit exemplarium diffe-
rentia Bellarm. L. 2. de verbo οἰκ. 6. lazz[us] q[ui]dem versionem LXX ad h[ab]et
sup[er]ē, d. adeo rititatem & corruptam, ut v[er]o alia ei videatur rei tracta-
bit Cbraicos t. Latino[rum] textus ex Graecis codicibus emendare. Detractam.
Huetius in de opt. gen. Interpretandi p. 46. fateb[ur] versionem, quibus
Lxx estat, depravissimam esse, & mire sine p[ro]ptere obeliscorum
missis s[ed] p[ro]pter Iudeorum corruptionem, q[uod] libri uerbi inueniuntur. Deniq[ue]
q[uod] tempore injuriam i[n]mutatam. Factam hanc incongruenciam
autem narravit Cividit. T. Vel ex Zet[her]n[us] & q[ui]ta[re]ta sententia, q[uod] ut in aliis
libris, ita in hac versione varia i[n]venit menda, ut de tot. lext. variantib[us]
2: vel ex glossatibus, s[ed] ex locis parallelis ex aliis codicibus, s[ed] ex ingenio
doctori, ad marginem notari, qui praecedente tempore sententia impedita in ipsa
textuum istud p[ro]nt. vid. Grabe de v[er]is LXX Int. 3. l. ex p[ro]fida hereticorum
& Iudeorum, quo Graeci today & primum fuisse turbati. Cum n. latine, greci
duo incusant corruptionis testes, o. de Corisco, d. Graecis p[ro]menandis est.
4. l. ex manu huius editionibus versionib[us], q[uod] tam valde in se dispergant.
5. l. ex confusione hexaplost origenes, quo factum, ut q[uod] l. Theodosianus,
l. gymmachi l. aliq[ue] r[ec]idivam interpretis Graeci fuit, id LXX uirali versio,
in adiunctis. Origenes n. cum religione duxit contumaciam versionem no-
vo suo operi inferni, collatis in iste versionib[us], encontra lectio[n]is Vulgaris emenda-
vit, omnia adiicit, redundantia ampliavit, h[ab]et in textu notatij alteris i[n] y[er]o
obligo & lemnis i[n] d[omi]ni: ut alioz Int. diffensiones ladd'honey, l. Detractiones n.
tarant. H[ab]et iam excludit, o. liquet, cui latum singula sint adserenda
natura. l. quo genuina sint r[ec]o LXX. H[ab]et in eis, q[uod] una eademq[ue] re
verbis differat variantibus, seru[er]i tamen te, Exutr. 2. 3. 17. vid. l.c.
H[ab]et in ipse Moninus, q[uod] aliaq[ue] pro integritate ac p[re]stantia romano[rum]
lectio[n]is afferenda labore, in signum moderna versionis r[ec]onstitutare & po-
tius corruptionem ait n. l[et]t. 1. Excert. Bibl. 1x. c. 3. 81. p. 207. boffani n. a.
H[ab]et in scriptis Hebreo adiunxit origenes in magnam partem exemplari,
cum justa LXX interpretent dictio[n]es de eterne fidei & utilitatis, q[uod] alteris in exten-
sione & amari in p[ro]prium inueniuntur, in codicibus exscriptis de ipsi origenianis,

omnes deleti faciunt ostensio, aut suppostore inscripti: quod factum
est, ut aliquis commentator genitum & versuum aliquem partem textus LXX
tutor exponerent, qui testim olim ab origine additum fuerat, aut additum
tum ei, quod pars erat eius.

EBRAICORUM.

X. Ex. gr. Neh. 7. 70. וְאַתָּה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

Interpretes codice non punctato usos fuisse credunt, ita gau. & opinati pl.
tamen, ut id punctorum auctoritati nihil plane dero- nn ē p̄p̄nūm
gare mihi simul persvadeam. Hoc autem, ut evincam contra Leu. 18. 21
I. quod nuper monui, recorderis velim, in privatos t̄b̄z nooleb nn.
X usus, atque ab hominibus, uti videtur, Ebraice neuti- t̄p̄nūm nesteruit
quam peritissimis versionem adornatam fuisse. II. Co- t̄p̄nūm aggror a 727
gites, eam ita jam interpolatam esse, ut argumentum leg. 727 lex
perquam lubricum hodierna ejus facies præbeat. III. Qvum antiquorum scribendi ratio difficilior, ipsaque majmonides hilo.
scriptionis materia rarior fuerit, mirum non est, si ut ann. 130 c. 7. q. 12.
& chartæ & suo labore parcerent, puncta & accentus p̄ceptum Juidoxor.
in plurimis codicibus omiserint, præsertim cum L. Ebrææ penitus non ignari illis aliquo modo carere potu- tibnūm legij m ugg
erint. Accedebat, quod Biblia Ebraica, ea in primis, r̄b̄ paginæ fuit tm
quæ in Synagogis publico usui destinabantur, tam ac- t̄b̄ erroris corrigi
curate scribi debuerint, ut si quater b) ab amanuensi posse; fiuere quatuor
per tota Biblia, (vel, ut alii volunt, quavis pagina) fariet, ab conveniendum
erratum fuisse, ut profana statim rejicerentur. Hoc t̄b̄ ejem Holling,
autem, si puncta vocalia & accentualia addenda essent, ludo si ing. codex ali.
diligentiam humanam fere superaret, certe multorum quicq. t. Aemontg mta
annorum opus foret. Et norunt, qui hæc studia tra- my fuit, prorsus ab iu.
starunt, in aliis linguis quatuor citius scribi posse pa- p̄ se facio removetab.
ginas, quam cum punctis in Ebræa unicam. Mea igit h̄ros profang) reali
tur fert opinio, veterum amanuenses, ut laboris com- ij fructi effet.
pendium facerent, ea omisisse, & ita codices punctatos
sensim rariores factos fuisse. Ex eadem hac ratione fa- Roberti Stepheni.
ctum arbitror, quod in exemplis punctis vocalibus ali- Mantini
as instructis, tam manu exaratis, quam etiam statim felicij Bratenhi
post inventam Typographiam impressis, eadem Num. Sombergi prior
VII. a v. 8. ad 83:mum (exceptis tantum Principum no-
minibus, quæ sua puncta habent) omissa videamus: non
quod

b) v. J. C. WOLFI Bibl. Ebr. T. II. p. 490. & JO. BUXTORFI T.

de antiqu. Punctorum p. 50. codice hebreo isto fuit. 1. quod codice usit conu-
ditur. 2. quod in lingua hebreo, quod T. verba dicta eis jam ē desicit. 4.
ex substantia sententie. 5. ex notis quod ictor in margine apposuit, que
postea in textum istato fuit. 6. quod in LXX sensum potius, q̄d ne ba-
affequi studiaverint.

22

quod antiquitus ibi nulla extiterint, sed quo exscribendi laborem in vocabulis, non variato ordine recurrentibus, ita levarent Librarii. Laudat vero hic R. MENACHEM de LONZANO^{c)} libros Hispanicos, qui utpote accuratores, textum hic integriorem exhibent. Ut autem oppido falleretur, qui, dum editionem ROB. STEPHANI, vel alias cujusdam punctis hic orbatam videbit, Mosen etiam absque illis hos versus scripsisse crederet; ita etiam pari jure postulo, ut id contra eadem minus valeat, si exemplar aliquod Bibliorum per compendium, i. e. absque punctis, in manibus Metaphrasistarum fuerit.

§. VI.

Qua ratione veteres accentuum absentia mederi voluerint, docet, eorumque τιχομετρίαν explicat.

Notandum autem in primis est, antiquos, ne signorum orationis discretivorum absentia Lectorem turbaret, ditiones accentuum majoris distinctionis, interposito spatio, vel etiam nova linea designare solitos fuisse. Vestigia hujus rei etiamnum reperire licet in Canticis Biblicis, ubi verba ita disposita invenies.

Exod. 15.   אֲשֶׁר לְהֹזֵב בַּיִת נָאָה (:)   סָמֵךְ וּרְכַבְוּ רְכַבְתִּים (i)

עַזְיָן וּמְרַת יָה (:)

וַיְהִי לְיִשְׁוֹעָה (v)

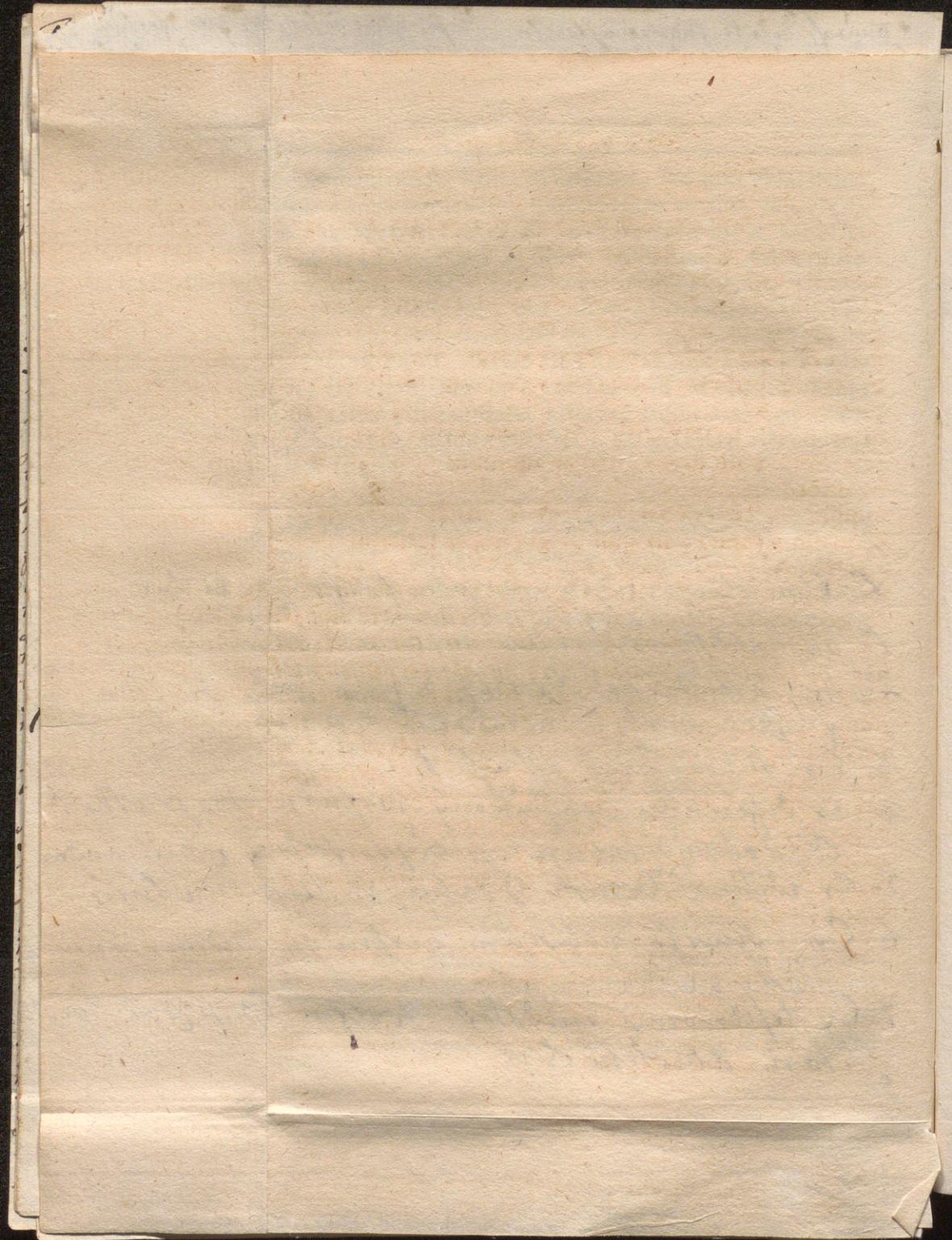
זֹה אֱלֹהֵינוּ וְאֶנוּ (v)

אֱלֹהֵינוּ אֱבִי וְאֶרְטְמָנָהו (v)

Et hinc, sine dubio, est, quod Talmudici in hoc Cantico, quod duodeviginti proprie sic dictis tantum constat

^{c)}, in Or Thorah, cit, J. B. MICHAELIS in not, ad Bibl. Hall. iub var, Lect.

- Biblia olim scripta fuisse probatur
1. ex Exod. 15. ubi raudera minenire licet. mūnum.
  2. ex Talmude. ad Exod. 19. 9. quem in tra dīmūn fuisse commata memorat
  3. Ex Hieronymo ad Aſt. 1.
  4. ex differentia computatione versuum Masorethar & Talmudistarum p. s̄ixas forsan conciliando.
  5. Ex editione ^{LXX} Constantii Grabii in libris metriacis.
  6. Ep diversa nobiscum versuum numeratione
Augustini
  7. Ex testimonio emitor. wolfū. Carpzonū. Loe, ſitari. aliothū. &c.

stat versiculis , XLIV numerent , quod cum ditionibus accentuum majoris distinctionis coincidere *ἀντοψία* docere poterit *d*). Et hac ratione universa Biblia , minimum , quæ sine punctis scribebantur , exarata fuisse , in animum induco . Hinc etiam est , quod Talmud *e*) versum nonum capituli XIX Exodi ab Occidentalibus in tria commata divisum fuisse expresse memoret : ita , sine dubio , ut sægolta primum , atnachus secundum , & sillukus tertium versum circumscripterit . Idem hoc haud obscure indicat B. HIERONYMUS *f*), cuius verba , quum hanc rem optime illustrent , sed ab omnibus non satis intelligentur , heic adferre & simul explicare lubet . *Habes* , inquit , *in Lamentationibus Jeremia quatuor alphabeta* (*i. e.* quatuor capita , in quibus *ἀχροσίχωρ* seruatur ordo) *e* quibus duo prima , quasi Sapphico metro scripta sunt , quia tres versiculos , qui sibi connexi sunt *&* ab una tantum litera incipiunt , Heroici comma concludit *g*). Tertium vero Alphabetum trimetrum scriptum est , *&* a ternis literis , sed eisdem , terni versus incipiunt . Quartum vero Alphabetum simile est primo *&* secundo . Dicit hic B. Pater duo prima Lamentationum capita carmen Sapphicum referre , quum ibi tres versus longiores quartus brevior claudat , idque ita fieri , ut litera initialis in qualibet *εγοφη* (non item linea) observetur , aliam vero esse naturam carminis capite III occurrentis , ubi ternos versus ternis etiam lineis , ab iisdem elementis incipientibus , constare observat . Sed clariora hæc fortassis evadent , si schema utriusque carminis heic exhibuero .

CAR-

d) v. WOLFI Bibl. Ebr. Tom. II, p. 474.*e*) in Tr. Kidduschin fol. 30.*f*) in Ep. ad Paulam urbicam Ep. 155.*g*) Heroici comma vocat versum adonicum , qui Hexametri portio ultima esse , & sapphico adjungi solet .

CARMEN PRIMI GENERIS.

אִיכָה יֹשֶׁבְה בְּרֵד הַעֲיר רַפְתֵי עַם (:)

הַיְמָר כַּאלְפָנָה (:)

רַפְתֵי בָּגָים שְׂרֵטִי בְּפְרִינָה (:)

חַטְףָה גַּם : (:)

בְּנו תְּבַכָה בְּלִילָה וְדַעַתָּה עַל לְחֵיה וְגַן (:)

CARMEN SECUNDI GEN.

אָנָי פָּגָר רְאָה עַנִי בְּשַׁבְט עֲבָרוֹת

אָנָתִי נְהָג וְלִידָה חַשָּׁך וְלֹא אָוֹר

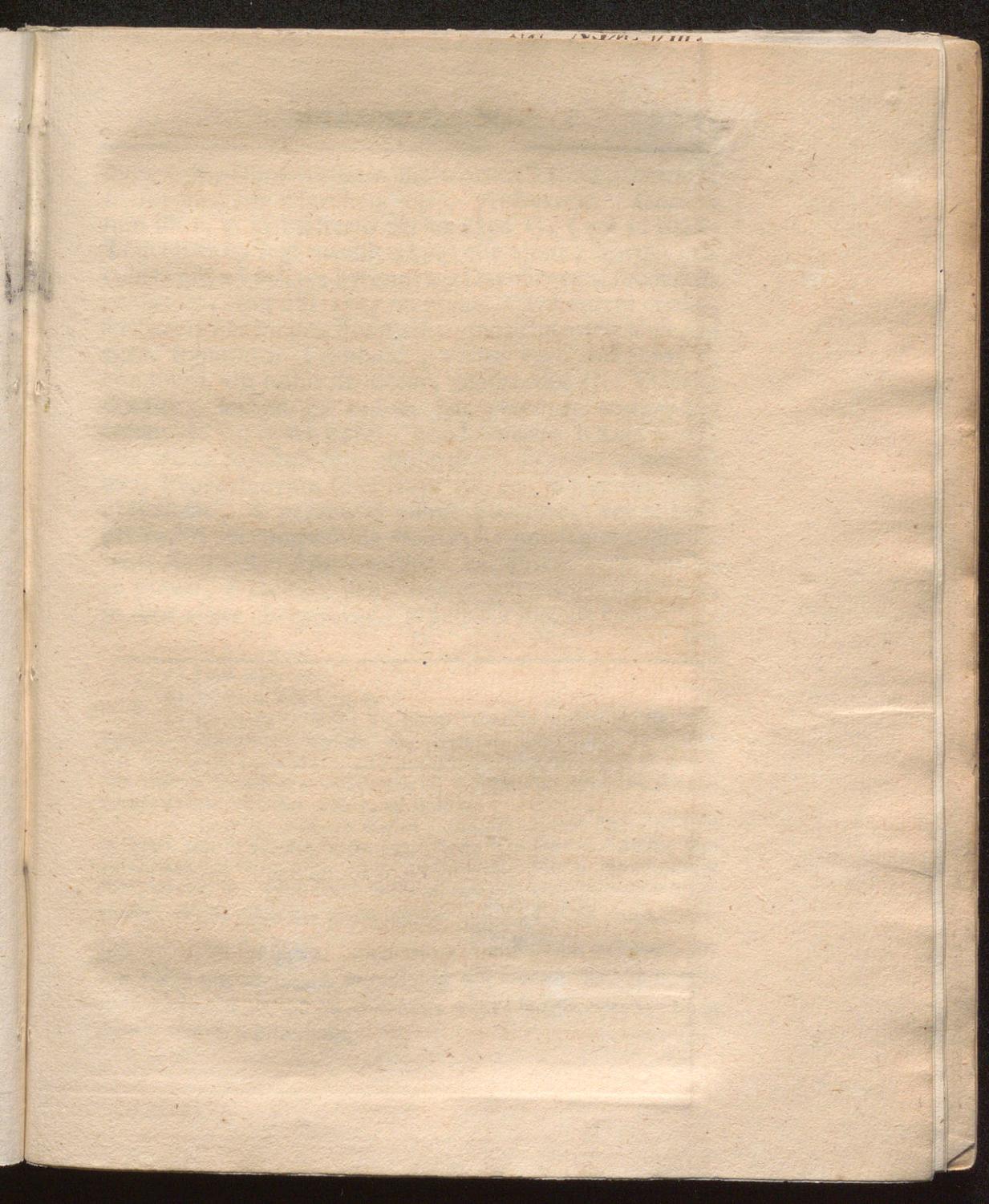
אָרְבִּישָׁב יְהָפָך יְדוֹ בְּלִיהָוָם

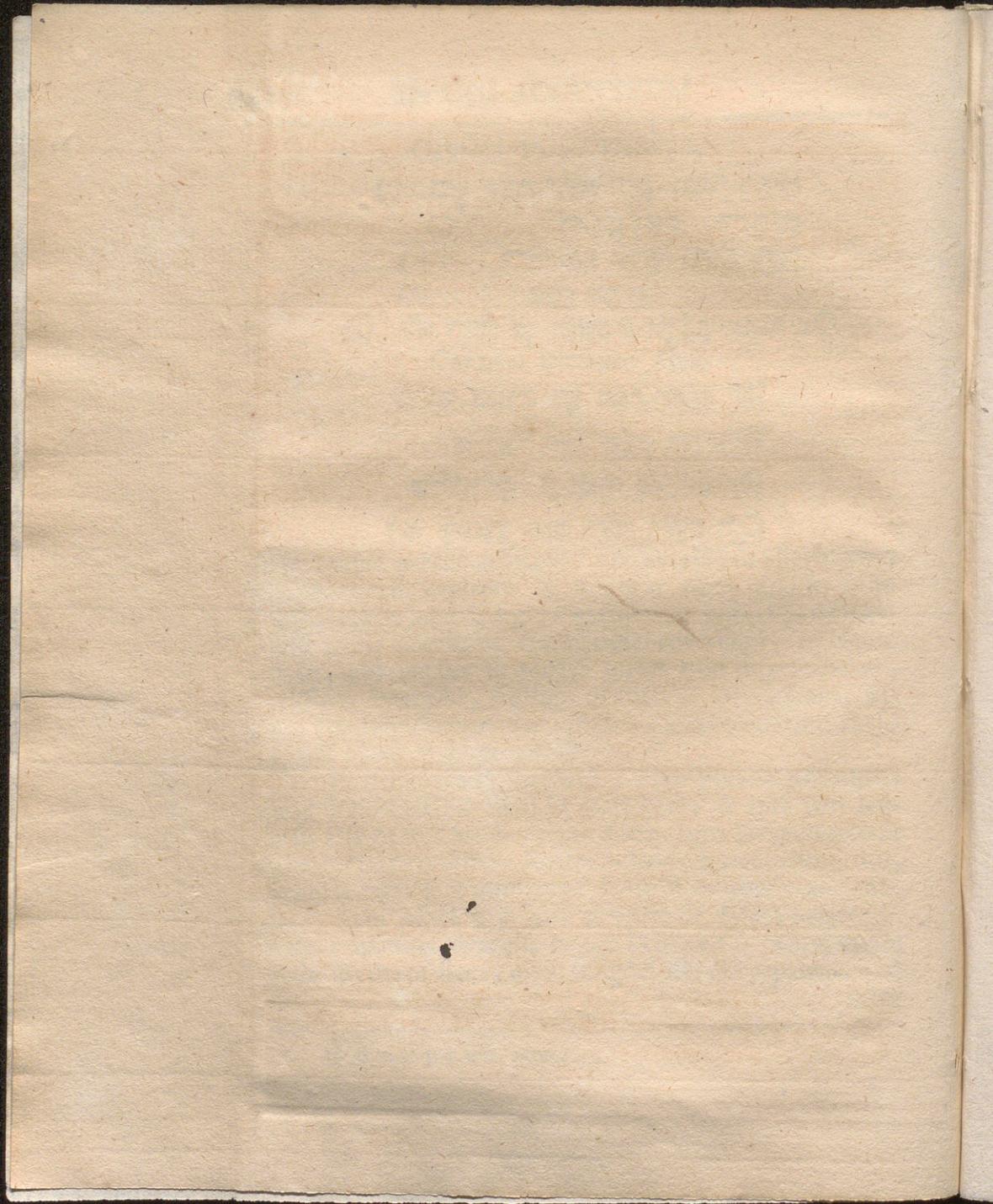
בְּלָה בְּשָׁרִי וְעוֹרִי שְׁבָר עַזְמוֹתִי וְגַן

Hinc itaque patere arbitror, versus trium a Hieronymo nominatorum capitum in quatuor *סִיחָזִים* divisos olim fuisse, atque adeo a figura carminis Sapphici parum abiusisse; qua occasione etiam observes velim, in capite tertio, ubi versus in plures lineas non dispescebatur, rarissimo exemplo, nullum occurrere athnachum, ut pote subdinctivum maximum, excepto tantum versu 56, ubi plane emphaticus est.

Et hac ratione intelligi debere putant nonnulli, quod JOSEPHUS, PHILO JUDÆUS, & ipse jam laudatus HIERONYMUS versus Ebraeorum Hexametris & Pentametris consistere dicant: indicare scilicet voluerunt, carmina sacra jam quinis jam senis istiusmodi *סִיחָזִים* constare, nam *μέτρα* & *ρυθμοί* proprie sic dictos habere Ebraeos, ipsem expresse negat PHILO b). Hinc etiam facile divinare licet, unde insignis illa discrepantia, quæ inter

b) Opp. p. 178. edit. Francof.

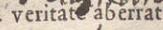
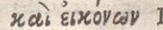
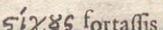

inter computum versuum Biblicorum Talmudicorum & Masoretharum deprehenditur, profluxerit. Dum enim illi e. g. in Psalterio versus 8896 ⁱ⁾, (vel ut BUXTORIUS ^{k)} legi mavult 5896) esse ajunt, horum calculus, qui ad calcem hymnorum Davidicorum subductus comparet, non nisi 2527 numerat. Cave autem credas, scribarum sive incuria sive malitia, quosdam intercidisse, sed σίχσες loquuntur Talmudici, versus vero integros, & communis usu nobis sic dictos, Masorethæ ^{l)}. Videant erudi, annon ex eadem hac veterum σιχογεαφία commode explicari possit, quod Salomo 1. Reg. V. 12. tria millia parabolarum conscripsisse dicatur, quum tamen Proverbiorum liber non nisi 915 ^{m)} versus comprehendat, & parabolas adhuc pauciores: tot scilicet proverbia ibi composuisse dicitur, Regum sapientissimus, quot lineis liber ejus constitit: tot autem fere constare potuit, si Pasuki, pro ratione accentuum majorum, in suos σίχσες dirimantur. Ingeniosa hæc est conjectura

D

JO.

^{a)} Loco supra cit.^{b)} Tiber. c. VIII. p. m. n.^{c)} Sic etiam in eodem Tr. יִשְׂרָאֵל Talmudici versum 33. cap. XIII. Levitici in Pentatecho medium esse perhibent, quod tamen de v. 8:vo cap. VIII. ajunt Masorethæ: quæ pugna fieri non potest, quin ex diversa hac versuum acceptione promanaverit, cfr. Diss. JO, GE, ABICHTII de restituendis duobus vers. Jos. XXI. p. 12. & seqq.^{m)} Ita recte numeravit Masora, quacum convenit HIERONYMUS in Quæst. Ebr. in lib. Reg. p. m. 253. Syrus vero dum versus 1863 supputat, non tam versus quam σίχσες iterum notare videtur. Quod quoque inde probabile fit, quod etiam in Psalmorum inscriptionibus eadem Metaphrasis, ubique duplo fere plures numeret   ^{Metaphrasis}, quam Ebraeorum sunt versus sive פֶּסְכָּה. Plane vero a veritate aberrat Josephus, qui Ant. L VIII. c. 2. Salomonem παραβολῶν καὶ εἰκόνων Βίβλας τε Ιητίας conscripsisse ait, nisi pro βίβλας, σίχσες fortassis reponere, aut in numero errorem suspicari licet,

JO. GE. ABICHTII ⁿ⁾ , quam censuræ B. L. submittere
liceat.

§. VII.

*Etiam veteres Interpretes Græcos Latinosque in
σίχος textum divisisse evicit.*

NE autem ab originali , hoc in punto , discederent versiones , videmus veteres etiam Interpretes , similem in suis Metaphrasibus observasse σιχομετρίαν . De LXX. Int. dubium esse non potest , si modo in editionem , quam ex splendido codice Alexandrino adornavit vir eruditissimus , ERNESTUS GRABIUS , oculos conjicere velimus , ubi in libris metricis post accentum quemvis majoris distinctionis , aut , ut more veterum loquar , post ῥῆμα quodvis , nova semper linea inchoatur , hoc modo ^{o)} .

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορέυθη ἐν βελῃ̄ ασεβῶν (ε)

Καὶ ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἐση , ⁽ⁿ⁾

Καὶ ἐπὶ καθεδρᾷ λοιρῶν οὐκ ἐνάθισεν (1)

Αλλὰ οὐ ἐν τῷ νόμῳ Κυρίᾳ τῷ θελημα ἀντεῖ (ε)

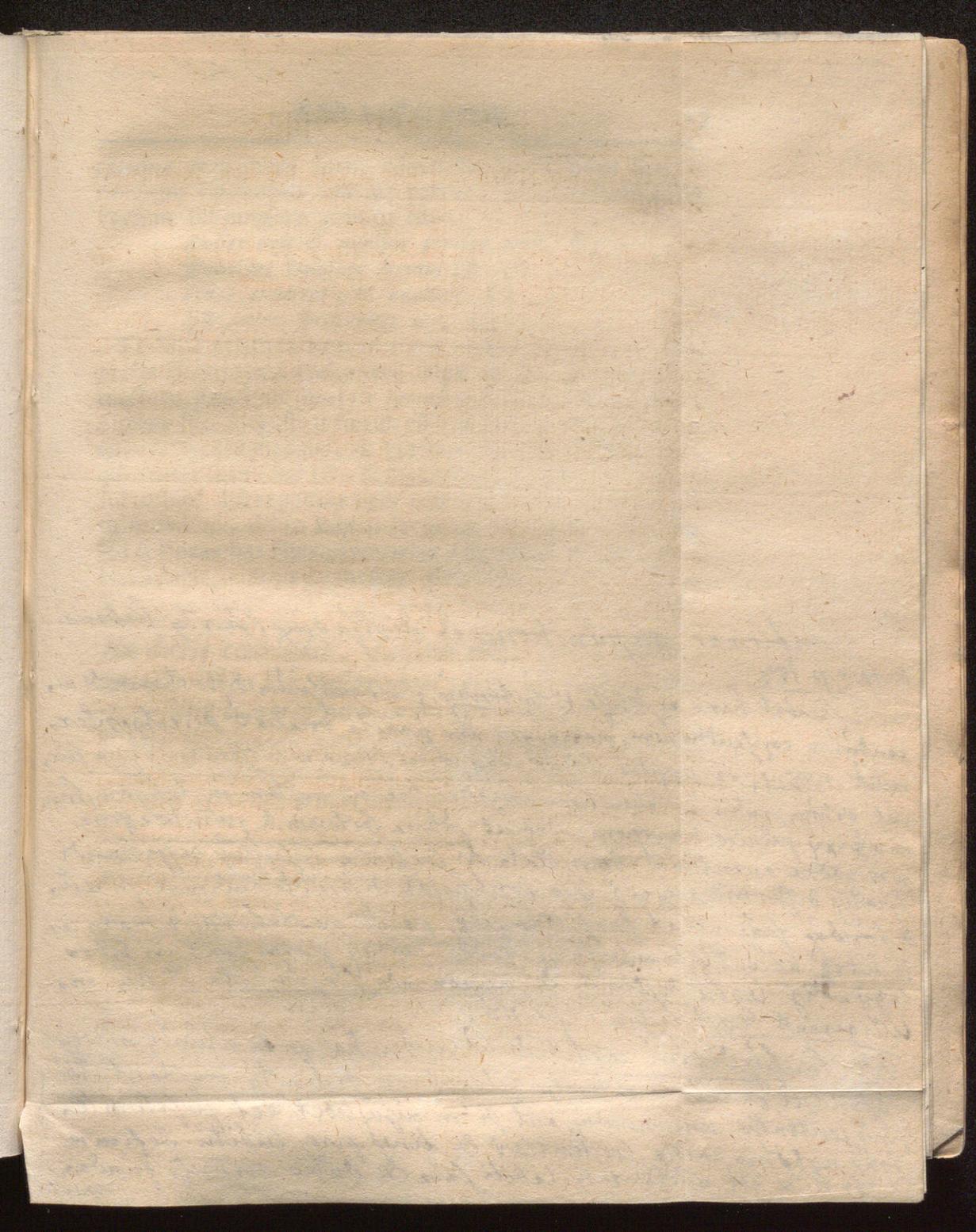
Καὶ ἐν τῷ νόμῳ ἀντεῖ μελετήσει ἡμέρας εἰς νυκτός (1)

Hieronymus etiam in sua versione Latina similem σιχομετρίαν observavit , ut nupera operum ejus editio , a Monachis Benedictinis Lutetiae Parisiorum edita satis monstrat . Et ipse hic Pater testatur se , in nova sua versione , nova hac methodo , textum in minora timemata dividendi , ut voluisse , ut ea , quæ scriptorum vitio confusa fuere , sic evidenter redderentur p) . Ut autem qua ratione

n) in Pref. Tr. de accent. Ebr ,

o) Ps. I. 1.

p) Ipsamet ejus verba sunt in pref. ad Paralip. In prologo vero Esaiæ præmisso : Nemo , ait , quum Prophetas viderit versibus esse descripsos , metro eos existimet apud Ebraos ligari , & aliquid simile habere de Psalmis & operibus Salomonis . Sed quod in Demosthene & Tullio solet fieri , ut per colas scribantur & commata , qui utique prosa non versibus ,

Confirmatio virginitatis & divisiōis. Tertius Hebrei.
anforz. p. 154.

Suadet hanc existimare. I^o: intimūq; int̄ versuum distinctionum de a;
centrum confectionem, prōprio, qui int̄ prima vocalia & accentus inter-
cit Nexus; tamen ppter libellū totius didei thea, in propositam, ē quā sic
rat ostium, subire uocalem, hinc vocalē breuem mutari in longam, hinc
in affixū pūnita transponi. Debuit ppterā lectorē, & prima effere
pro ratione accentū immutata, & sententias ipsas p̄ūj respicendi
spatūs differēndi, eoz ipso sophistis p̄ūfīte indicare, si adi-
ditorib; p̄ūj vellet consultā, id p̄atet ex Neh. VIII. 8. nam cer-
te ab aliis accentib; & intersticib; fācili neātib; potius fōnt in libro
legib; p̄ūj legi distīncte & apponendo genūsum, ita ut oī in-
teligērent lectionem. p. 113.

2°: Sensus divini certitudo ad evidētia, quā plūmby in loci
vacillaret, & libris mterētē talo, si non diuinit̄ constaret, ubi
fīnē sententias imponendū, aut si in cuiuslibet ēst positione le-
tōis arbitrio initia sententiarē & fine pro libitū definire
et si hūc ēst autoritatib; labili sane & dubio mterētē fundar-
mento

ratione versionem suam adornarit doctissimus Stridoniensis Episcopus clarus pateat, heic primum Esaiæ versum subjungere animus est.

Audite cœli & auribus percipe term (:) Quoniam Dominus locutus est (:) Filios enutrivi, & exaltavi (:) Ipsa autem spreverunt me. (1)

Et hinc etjam factum arbitror, quod Augustinus, qui preesse Hieronymi versionem sequi amat, passim, & in tractatu præcipue morali *Speculum dicto*, (si modo genuinus hic Augustini fœtus est) a nostro versum calculo longissime abeat, & versum quartum appellat q), qui nobis secundus est, & septimum, qui nobis quartus. Adeo hæc discrepantia ejus editores torsit, ut hi in tex- tu mendum, illi in Bibliis lacunam admittere voluerint, sed si lineas has Hieronymianas Augustino versus audire recorderis, omnis evanescet difficultas.

§. VIII.

Ex dictis concludit, falsum esse, quod credunt nonnulli, Biblia Ebr. instar unius versus & absque intersticiis vocum & periodorum olim scripta fuisse.

Quæ huc usque differuimus, eo tendunt, ut rationem redderemus, cur accentus & puncta vocalia a scribis veterum omissa fuerint, & quia eorum absen-

D 2

tiæ

conscrifserunt, nos quoque utilitas legentium prouidentes, interpretationem novam novo scribendi genere distinximus.

q) In speculo ex Esaiæ c. XXVI, citatis verbis postremis v. 4. in perpetuum, scribit: & post sex versus, in semita iudiciorum tuorum: at quatuor tantum versus secundum Masoretas ea verba intersunt. Sic in speculo ex Jobo post hæc verba *bozem vidua* Cap. XXIV. 3. dicit quinque versus intercedere ad usque: *agrum non suum demetunt*; Nostris vero codices tantum duos interponunt. Plura suppeditabit IO, MORINUS in Exerc. L. II, Ex. XVII, c. V. §. 7. p. 481, seq.

mento, neq; profet gignere fiduci illam πληροφοριαν κεκριμένην την ορθοδοξίαν, quia ex sc. sc. haec. l. 1. 4.

37.6. Verba hoc significantia ad rite ^{וְשׂוֹם שָׁלֵג} annotantur
huius designati ²⁸ distinctionem verbi ^{וְשִׁלְבָד}
DE USU ACCENTUUM

tiæ tam solitice mederi voluerunt, sua olim auctoritate ea non caruisse, simul evinceremus. Ex dictis etiam patet, quæ fides habenda sit ELIÆ LEVITÆ, recentioribusque Jūdæorum Magistris, qui nescio qua Cabbalistarum traditione inducti, sacras paginas instar versus unius כְּפֹסֶק אַחֲרָה i. e. absque ullis interstitiis, & versuum adeo distinctionibus scriptas fuisse perhibent, quod si ita esset, accentus ad unum omnes, utpote qui sine versuum distinctione consistere nequeunt, ut vara vibiam sequitur, simul corruerent. Non licet nobis heic esse prolixioribus: antequam autem hoc argumentum penitus relinquamus, facere non possumus, quin tribus saltem verbis commemoremus, virum Celeberrimum VAL. ERN. LOESCHERUM non sine caussa alicubi r.) optare, ut prisca hæc σιχερώς scribendi ratio postlimi-

optare, ut prilca hæc ~~sixepas~~ scribendi ratio postlimi-
jaceat in summio reduceretur, vel potius, ut eadem linea, non nisi
per quæ per accentus cohærent, junctim ponerentur. Quod
si observaretur, fallacia compositionis & divisionis a
Philologis toties non committeretur. Si enim e. gr.
Malach. II. 16. voces ita ordinatæ essent,

*Casus in Iacobus : כי־שנא שלח Namque odit dimittere.
metuens annica vestio. אמר יהוָה Dicit Jehovah,
Ex ignorum factur al אלהי ישׁראל Deus Ismaelis.*

man. Cadar fin nemo repudium uxoris heic permisum, nedum præcep-
Gustav. farn. ptum facile crederet (cfr. tamen vers. Lutheri, Vulg.):
nec homo ille nequam MATTHIAS KNUTZEN hic

* auctor factio
ll. s. x

*atheissat novæ, r) in tr. de Causis L. E. p. 356. ubi idem votum esse observat H.
au. in Concl. von der HARDT & A. REINBECHII.*

⁵⁾ cfr. JO. MUSÆI Introd. ad Theol. p. 252. seq. A. PFEIFFERI
Dub. Vex. J. F. BUDDEUM in Hist. Eccles. V. T. P. II. p. 980. H. B. STAR-
CHUM in not. Sel. G. C. DACHSELIUM in Bibl. accent. A. CALOV. in
Bibl. Illustrat. JOH. LIGHTFOOTUM in Horis Talm. ad Matth. V. 31. AUG.
VARENIUM in Com. ad Malachiam &c in Deutri. p. m. 159.

Imperia Biblia loco bello fabula habere, qua bellum
i.e. Christiani, nonem captiuitates & cum ratione infi-
mientes selectantur. Cargue p. 88.

coll. Matth. XIX. 5. contradictionem inveniri pro sua
protervia calumniaretur. Nec si Cant. I. 4. legeremus

מְשַׁכֵּן

Tmhe me,

אַחֲרֶךָ בְּרוּאֵת

Post Te curremus.

sensu non tam incommodo, quam luxato verborum
ordine, Tmhe me post Te, cantico insertum habere-
mus. Et possent Biblia hac ratione facile imprimi, si
singulæ paginæ in plures columnas dividerentur. Sed
e diverticulo in viam.

§. IX.

*An veteres Ebrei alio codice literas, alio puncta,
scripsierint disquirit, & Anonymi de hac re conjectu-
ras recenset.*

Alio compendii genere Amanuenses Veterum uso s
fuisse, recentissime orbi eruditio persuadere voluit
Anonymus, cuius *conjecturas*, uti vocat, *sanctiores de
Accentuationis Ebraicae Auctore Divino*, ejusdemque *solenniori
introductione & obsignationis ritu apud veteres*, mantissæ loco
Bibliis suis accentuatis subjunxit G. C. DACHSELIUS.
Existimat hic, per modum *σεγανοχραφίας*, alio codicil-
lo consonas, alio puncta vocalia & accentualia ab
iis scripta fuisse, ita tamen, ut coagmentatis codicillis,
puncta suis literis substitui potuerint. Tradit præterea
volumen literarum quadratarum, ubi punctis deititue-
batur, סִינָה obsignatum, וְלֹא vero sive *apertum* dici, præ-
sente codicillo punctorum, & hac ratione intelligi de-
bere omnia illa loca V. T. quæ obsignationis mentionem
injiciunt. Ne autem hæc gratis dixisse videatur, octo
omnino rationibus suæ huic conjecturæ colorem induce-
re conatur, quarum plerasque ipse Sacer Codex ei putatur
subministrasse. Si vero, quid ego de hac hypothesi sen-
tiam, scire desideras, I. observo, oppido falli auctorem,

si se

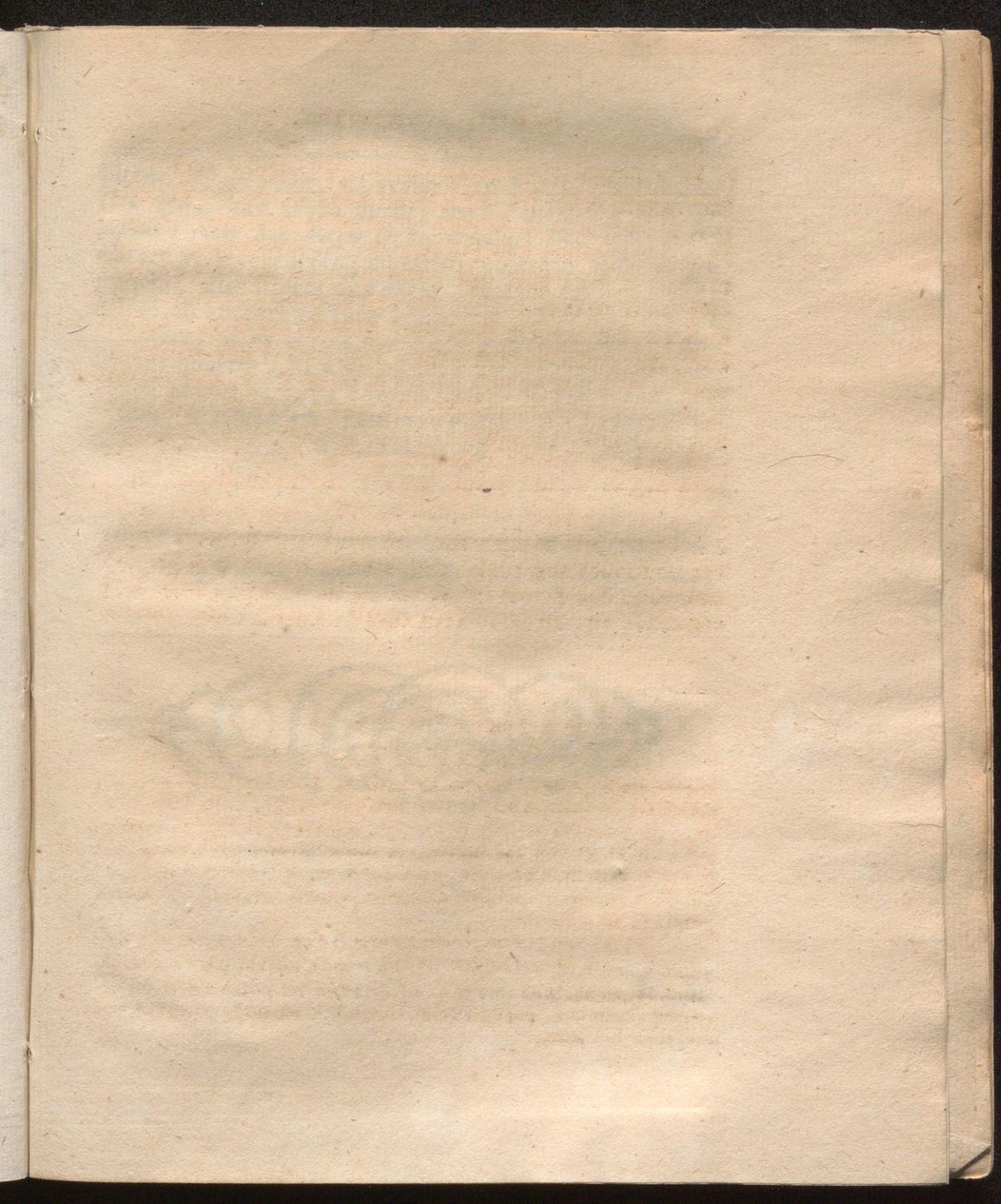
si se primum hanc conjecturam procudisse existimat. Jamdudum enim JO. PRIDEAUX ¹⁾, ut & JS. VOSSIUM ²⁾, eandem in scenam produxisse animadverti. II. Eam ingeniosam esse fateor, &, si modo satis solide probari posset, ejus ope varia problemata Philologica commode resolvi posse. Ita videlicet ratio facile reddi posset, cur puncta utriusque generis nuda & absque consonis posita inveniantur, idque, vel qua integras voces, vel qua vocum partes & syllabas ³⁾, cur etiam consonis ea puncta adjiciantur, quæ aliena sunt, & nullo modo efferri possunt ⁴⁾: cur nomen Dei essentiale יהוה punctis jam τְּ וְjam אֱלֹהִים, jam neutrius, alienis tamen, (vid. Deut. XXXII. 6.) instructum apparet. Sed caussam nihilominus suspectam reddit, quod III. in scriptis antiquorum ne minimum quidem hujus rei vestigium appareat. Argumenta enim, quæ pro sua opinione stabienda ex Scriptura S. adducit, adeo sunt clumbia, ut, an serio rem egerit, tantum non subdubitem.

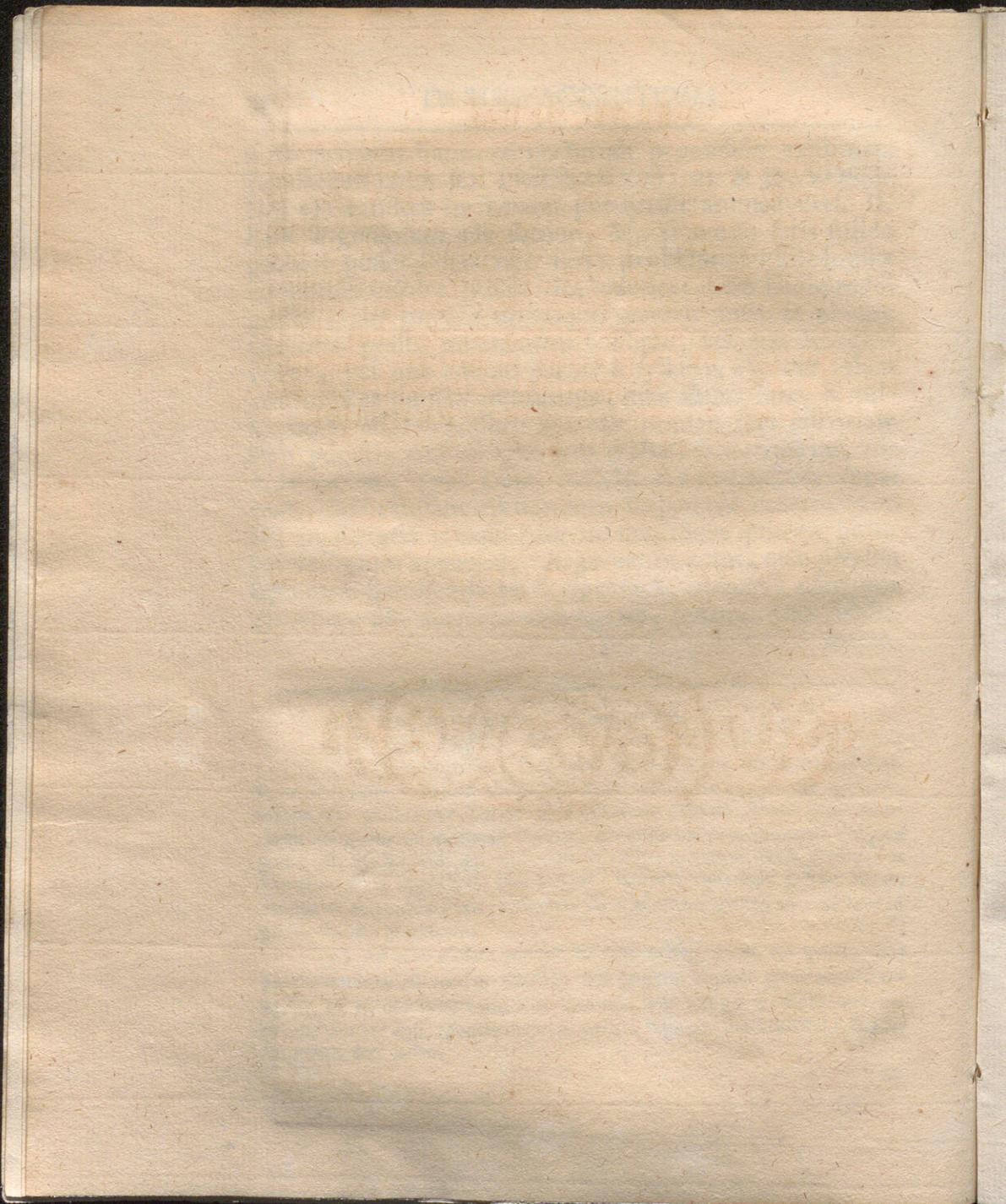
¹⁾ In Praef. de Religionis Capitibus p. 196.

²⁾ De Orac. Sibyll. p. 286.

³⁾ Exempli loco sit 2. Reg. XIX. 31. ubi vocem צבאות in textu abesse notat Masora. Et licet absque illo vocabulo sensus integer esse potuerit, accentuum nihilominus sequela illud necessario requirit, qvum Tebir Silluchum nunquam nisi mediante Tiphka, quem hic requiret, excipere possit, cfr. Ef. XXXVII. 32. Sic etiam in codice literarum quadratarum (ut secundum hanc hypothesin jam loquar) instituta collatione 1. Reg. IV. 7. defuisse נ demonstrativum, residuum ejus punctum indicio est, ut loca id genus alia jam prateream,

⁴⁾ Ad hanc classem pertinet 2. Reg. XVIII. 27. quod, quia punctis notatum est vocibus מימי וגליות propriis, exprimi plane nequit, cfr. Ezech. IX. 11, ubi נאשֶׁר vocales & accentus gerit. Collatores vero nihil mutare ausi, puncta duarum vocum huic uni substituerunt; & hinc irregularis hæc lectio.

bitem. Quis enim, ex verbis Gen. I. 4. *Et visitavit Deus ita enim hæc verba vertit) lucem, quod bona esset, & distinxit inter hanc lucem & has tenebras, hoc quenquam elicere velle crederet,* librarios veterum alio codice puncta, alio literas quadratas, exarare solitos fuisse, nisi id ab auctore factum videremus; sed pari scilicet felicitate, ac ex verbis immediate præcedentibus, Pontificius quidam, BERNHARDUS DE BUSTO, immaculatam Mariæ virginis conceptionem demonstravit, de quo, si ridere vis, conferre poteris JO. CHRIST.

PFAFFIUM z).

---

z) In Tract. de Dogmatibus Protest. ex jure canonico comprobatis.

Til Herr Respondenten.

Härde Wån / i dag wj röna
Af Ein konst en hymnog frucht /
Blommor af Ein flit så gröna /
At the mista ej sin lucht.
Förr lår Lårdom intet gälla /
Än de blekna / bladen fälla.

Som Tu wet så sinnrikt tala /
Bruka wishets Perspective,
Wäcka tiden i sin dwala /
Ur des giömmor och Archives,
Leta fram then minsta pricka /
Och Ein tancka konstigt snicka.

Som ock Tig alt årbart kläder /
Och Tu dygdens stigar går;
Alltså fägnad nu min fiäder
Drifwer: hiertat Tig ock spår,
At Tig Åran sist lår kröna
Med the Åre = blommor gröna.

AND. WESSTEN
Andersson.